

Yésus - Koonzime

Márkus

Mbiambia Lóo

í Márkus á tile ě

1

Lóo Yúanes Ndu-bur á léε ě

(Mat. 3.1; Lúk. 3.1; 3.15; Yú. 1.19)

1 Etéerí é Mbiambia Lóo mó Yésus-Kríst, [Mwân mó Zyëm].

2 Yé ó mpu ye ndí tilá é kálara mó Ezayí ngwíha mílǒb í. Yé ó tilá ó:

«Mbè! Me múno zě cèn lámlá wâm dóló.

Nye tô' komlo gó zǐ.

3 Mur waá, nye lé etúno é féhá-sí, lé elée ó:

«Komlá gá zǐ mó Dâ.

Cyélí gá mozi mé é lím.» »

4 Kú bě jø' gwár mpǔ Ezayí á tile ě, nó ntémé ó Yúanes Ndu-bur á be ě.

Nye á be ó é féhá-sí, lé edu búr le elée bé ó, bé gwíma mobébe mósó, le edwir míléme. Bé a núá ndubó, ó Zyëm pé'ε bibaa bí ébébe byósó.

5 Nó ó búr ó lál Yúda le baá ó Yeróselem bíbêh, bé á zě gúmó nyé á be ě, zě gwíhɔ mísyém myósó, Yúanes zě du bé é díbé Yurdêh.

6 Kán Yúanes á bwâr-bwar ǐ, wé á be ó tiá e myě mó chameau. Kaná nyé á tiile-tiile é kubó é, á sáŋɔ ó e kúr tír. Nye á de-de ó, baácéme-bíká ndwe e l'egbó'.

7 Yúanes á be ó lé esâ túnó é lǒb Mbiambia Lóo. Nye e bé ó: «Sâ gwár, mur ndí ebɔma mé píe koo ě, nyé e nkul mojø'a, laa me. Mé abe e nkul ndí ó, me dí'e nye, dām bě zeze élúá.

8 Mem, me lé edu bîn ó, e modíbé. Nyee, nye ódu bîn e Mbiambia Sísim.»
Ndubó mó Yésus
(Mat. 3.13; Lúk. 3.21)

9 É molû maá, Yésus zě duhõ Nazarêt é lăl Galilê, zě tô díbé Yurdêŋ. Tĩ' ó
Yuánes á du nye ě.

10 Jĩh tĩ' Yésus á sıl epâm é modíbé, nye ntô' zě beě jóbo mû mbe'. Sísim
mó Zyëm, wé ntô' fulo nyé é nyûl é baaa, nøøla e nkwăn.

11 Twíí zě duho é jóbó kú, lé elée ó: «Go ó mwân kpěl wăm! Mé ekú miila
e go.»

Sátan lé ebôblõ Yésus
(Mat. 4.1; Lúk. 4.1)

12 Píe ti, Sísim mó Zyëm zě tíne nyé é féhá-sí.

13 Nye á já gâ' é féhá-sí ó, molû mowám mónâ. É molû maá, Sátan á be
ó lé ebôblo nye. É gúmo yaá, bé e l'otír ó bá di-di, beéngles bée lé eséa e
nye.

Etéérí é syéé mó Yésus í Galilê
(Mat. 4.12; Lúk. 4.14)

14 Píe ti, Yésus zě tô Galilê, tô le elě Mbiambia Lóó lé eduho kwá mó
Zyëm í. (Tínă yé á be ó Yuánes, nyé osí gbáŋɔ é mbu'.)

15 Nye á léε-lee ó: «Jɔ', yí pyâl: Zyëm, mû ó kúnókúno le ecyêl Jø'a yé é
nkú'ɕ. Gwímá gá mobébe mín. Bîn bé a dwír mîléme. Bú'lá gá Mbiambia
Lóó.»

Yésus lé ejébe ómpán bé éfó' bé
(Mat. 4.18; Lúk. 5.1)

16 É jş' Yésus á be lé ekô' é nkpâh máŋ mó Galilê ě, nye ntô' beě Símon,
bé e ncyóm wé, Andréas. Bé á be ó lé eguho ókúá é modíbé mân, le edulo

be, ebě bé á be ó ogwih bó ókúa.

17 Yésus ntô' léε e bé ó: «Dú'ó gá me. Me ósâ ó, bñn dí'e odul o bñr.»

18 Cyé e cyé yaá, bé ntô' bñr ókúa bós, dúŋɔ nye.

19 Nye zě laa, tô bá dóló, zě beě Jacques, bé e ncyóm wé, Yuaanes, bwán mó Zébedê. Bé á be ó sí syël byël wós, bé tí' ondîndîl lé ekomlo ókúa bós.

20 Cyé e cyé yaá, nye zě jébe be. Bé ntô' mɯa, lí'ɔ sóŋ wós Zébedê, bé e l'osyël o mósâ bé é byël, ntô' dúŋɔ Yésus.

Nkul mojò'a mó Yésus

(Mat. 7.28; Lúk. 4.31)

21 Bé zě tô Kapernáum. É mómó sábat, bé zě nî é mpáh minjò'la. Yésus zě táare lé edwe bñr miyé'lá é mlǒb mó Zyëm.

22 Bé á be ó sí büł jéhě mbi miyé'lá nyé á dwe-dwe bé é, ebě nye á yê'le-ye'le bé ó, e nkul mojò'ă Zyëm á dwe nye ě, abě mɯa óyê'le o mótié bós.

23 É sámá bñr bé e boo nós bé á be é mpáh minjò'la ě, núú á be ó, e bébe-bébe sísim. Nye zě bahle nkóémê. Nye ó:

24 «Hεεyâ! Yésus, mɯr Nazarêt, biná e go bé e wáă lǒb ééé? Go zé ó, zě síl bíh í? Mí dwe'e go! Go ó Mɯr mó Zyëm ndî ti nwá ɔɔ!»

25 Yésus ntô' bñm e sísim waá. Nye e wé ó: «Díblá nɯm. Duhá mñr nñ é nyûl.»

26 Bébebébe sísim yaá zě ncyen mñr nñ e nkul, nye ntô' bahlě bwa'bwa' nkóémê. Yé ntô' pɯ'a nyé é nyûl.

27 Bɯr bíbêh zě jéhe, zě táare lé elwibla pá'rá wós ó: «Wáă mbí lǒb wí? Edwán é sikúlu lǒŋlá e nkul mojò'a ó nñ óo! Dãm be bíbíbla mísísim, nye lé ebánă jòø e mye, myé bánă sâ nyé mojó'o!»

28 Lóɔ waá zě myema, jală lăl Galilê wíwêh.

Yésus lé eti' mísyôblă é buo buo

(Mat. 8.14; Lúk. 4.38)

29 Bé zě mua é mpáh minjø'la waá. Jíh tí' bé á ku pyâl kǎl, zě tónjǒ mběr mó Símɔn,%f1% bé e Andréas. Jacques, bé e Yúánes ntémé, bé á be ó é sámá yaá.

30 Tí mómá mó Símɔn, á be ó njá' sí lé esyêb, nyâl lé edúo é bil bil. Nó ó bé á kpáhbe léε Yésus lóó ékpaá laá,

31 nye zě díhle kúnókúno e nye, zě mêt nyé é mbô, gbél nyé sí. Ekpaá laá ntô' síe é kên. Mómá nǐ ntô' táare lé eséa e be.

32 É bíi-kǎ' yaá, bur ntô' tô nyé yé e misyôblǎ myóó mímyêh le bur o bá ja'ra e moleme ě.

33 Bur ó nkana yaá bíbêh zě fwâl bã' e l'ebé é mběr wóó.

34 Nye zě tí' mísyôblǎ é buo buo myé á be e mokpaá é monyâl mimbi mimbi ĩ. Nye á si pε' buobuo bâr moleme. Nó ó, nye á si píř moleme maá minum, ebě mé á be ó lé edwe'e nye.

Yésus lé eléě Mbiambia Lóó

(Mat. 4.23; Lúk. 4.42)

35 É mén tí' kúnó, Yésus zě mua, pyâl kǎl, tô é gúmó yé á be é gú'úú, abe e bur ĩ. Tí' ó nyé á jø'la-jø'la e Zyëm í.

36 Símɔn, bé e búú ómpán zě tô é misóolǎ myé.

37 Bé zě bee nye, zě léε e nye ó: «Bur bíbêh, bé esáa go.»

38 Nó ó Yésus á léε e bé ó: «Ncú' gâ. Biná tô' gá é mokwár ndí kâ' ě, ebě me óléě Mbiambia Lóó ntémé gû: sá mé á duho kwá wăm lé ezě sâ ě.»

39 Nó ó nyé á ze tô le eléě lóó waá é mompáh minjø'la mós é lǎl Galilé wíwêh le epe' bâr moleme.

Yésus lé etí' zǐzǎm

40 Núú mêt zě pyâl kwá mó Yésus, zǎm é nyâl é koródó. Nó ó nyé á ze jø'la e nye. Nye e nye ó: «Dâ, gó sí kpél wá, go óbëm tí' me. Nyâl dí'e me é

sólóló.»

41 Yésus ntô' jô' nyé nkoó, nye ntô' syêm mbô, zě kúna e nye. Nye e nye ó: «Mí kpel! Nyâl dí'e go é sólóló.»

42 Cyé e cyé yaá, zám ntô' pu'a múrâm ñ é nyâl! Nyâl wé zě lí' é sólóló.

43 Nó ó Yésus á ze cyêl nye mpéné, zě búulo nyé é cyé e cyé yaá.

44 Nye e nye ó: «Anyamlě léε mâr mpɛ gô ti'é é. Táará tó lě'le ópara mó Zyëm mpɛ gó mù ĩ. Go tô' dwe mindwéá Moyiz á léε ě, ó go lě'la be, bé nkâ' pubo go.»

45 Dãm bë mpă Yésus á si léε nye nó é, mâr waá á ku tô le emyě' lóɔ waá ó, é gúmó yíyêh. Ebe nó ó Yésus á bé abe e nkul ekă nî é binkana é ponó é. Nye á fuo ka di-di ó, nji é bilăn, bifúm bâr, bé á bé abe ě. Bâr, bé á be lé etô nyé yé ó, duho-duho é bigúmó bíbyêh.

2

Yésus lé etĭ' mbúmbú'

(Mat. 9.1; Lúk. 5.17)

1 Píe bwá mólú, Yésus ntô' bâ'lě tô Kapernáum. Bâr zě jó'o ó, nyí búla, nye mù ó mběr.

2 Buobuo bâr zě fwâl mběr wé. Bé zě koeb ó, yé á bé akă be e gúmó écyêb, dãm jó'o ó, é l'ebê. Nó ó nyé á ze dwe bé miyé'lá é milǒb mó Zyëm.

3 Búú bâr onâ zě pyâl épíhe kwá mó Yésus, lé eze le enkěě mbúmbú', wé ndí mbwamle é tǒɔ.

4 Nó ó mpɛ bé á bé abeě gúmó bé cǒɲi é lǒb mpúo bâr ĩ, bé zě ju ká, é mié mběr Yésus á be ě, túbɔ éguá é mié, ntô' filǒ tǒɔ syôblă wóɔ tí' é l'egúá.

5 Mpă Yésus á bee mpɛ bé á jyê' táá bú'ó yóɔ bóo nye ě, nye e mbúmbú' ó: «Mwân wăm, bíbaa bí ébébe byô, bí pɛ'ɔ!»

6 Nó ó é sámá óyê'le o mótié e l'ofarizyêɲ bé á be tí' ondîndîl ĩ, búú zě táare lé esôɲlo nye, le eléε é milémé myóɔ ó:

7 «M̄r nwa, nye lé elwib-lwib nó ebe yě? M̄r nwa, nye lé ekú pyêh yé Zyěm! Zé ndí e nkul epé' bíbaa bí ébébě Zyěm lé eni'e m̄r ebe mísyém myé é, píe nye m̄r tí?»

8 Yésus á be ó sí kpâhbě gúa é sísim wé tûŋlũ bijø' byóó bíbyêh. Nó ó nyé á léé e bé ó: «Wáá mbi mósónó bá be bîn é miléme bím yí' mpǎ' í?

9 Yé ndí é kpâhbe lé esâ? Le eléé e mbúmbú' m̄r ó: «Bíbaa bí ébébe byô, bí pɛ'», nkû léé e wé ó: «M̄ŋá sí. Nkéŋí tóó gô, kóé'ô?»

10 Sâ gwár, mé ekpɛl ó, bîn gúnja ó, Mwân mó M̄r ó ndí e nkul mojø'a é sí nwâ' é l'efú ó, nye pé'ɛ bur bíbaa bí ébébě Zyěm lé eni'e bé ebe mísyém myóó é...» Nye zě léé e mbúmbú' ó:

11 «Me lé eléé gó ó: m̄ŋâ, go a nkéé tóó gô, go tô' kwár gô.»

12 Cyé e cyé, m̄r waá ntô' mua sí, nkéě tóó wé, ntô' kóé', bur bíbêh lé ebee. Bur bíbêh, bé á si jéhe syéélá yaá, ntô' dwíibĩ Zyěm. Bé ó: «Bíná bé apǎ bee gá yúú sǒǒ nòola e yi!»

Yésus lé ejébě Lévi

(Mat. 9.9; Lúk. 5.27)

13 Píe tí, Yésus zě bâ'lě tô nkpâh mâŋ.

14 É zĩ bé á cøø ĩ, nye zě beě Lévi, mwân mó Alfê. Nye á koeb nye ó, ndí-ndíl é gúmó nyé á nua-nua toéa ě. Yésus, nye e nye ó: «Dú'ó mē.» Nye ntô' mua sí, táare lé edú Yésus.

15 Jɔ' bé á be lé ede é mbër wé é, buobuo ónøa o toéa ofih, le búú b̄r ofih bé á be é bũl jø'li e misyém í, bé á be ntémé ó, lé ede, bé e boo nóó, e l'ompún mó Yésus, ebě bur bé á dû-du nye ě, bé á be ó é buo.

16 Oyê'le o mótié, bé á be é nkõm oFarizyêŋ ĩ, mp̄a bé á bee nye lé edě gúmo gwár e l'osyêl o mísyém ndwe e l'onøa o toéa ě, bé ntô' dī e l'ompún bé ó: Ébe yé nyé lé emɛ'le edě gúmo gwár e l'onøa o toéa, ndwe e bur o ndí é bũl jø'li e misyém í?»

17 Yésus ntô' jó'o bé lé elwib nó. Nye ó: «Minjĩh, myé aji éjumba kwá dôbra. Misyôblă myé omé ó lé eji dâm. Me á bé azě jébe bîr o ndî etonlo ó, bé ó ocicyêl o bîr ĩ. Me á ze jébe ó, osyêl o mísyém.»

Eti móde

(Mat. 9.14; Lúk. 5.33)

18 Ompún mó Yúanes, bé e l'ofarizyêh, bé á be ó lé eti móde lé edwíibî Zyëm tî. Nó ó bîr, bé á ze léε e Yésus ó: Ómpún mó Yúanes, le baá bé ófarizyêh, bé lé eti-ti móde. Nó ó baá bô béε, bé edi, ati mé ebe yě?»

19 Yésus, nye e bé ó: «Jɔ' mîr sí bœm mûmá é, nye lé ecyêl ébû', bânje ófó bé, bé e boo nɔɔ ntô' kú de móde e bisuhu. Zê bîn bé ejø' ó, ofó mó mbœm mûmá, bé e nkul eti móde, nye tîná tî' é duo zɔɔ ě? Cyé yíyêh nyé tîná tî' é zɔɔ ě, bé abe e nkul eti móde.

20 Yé ópyâl jɔ' ndî ó, njâm mûmá ózě pɛ'ɔ é sámá yɔɔ é. Jɔ' yaá ó bé óti móde ě.»

Kíkɛna édwán é kán ndwe e modwán mónwo'

(Mat. 9.16; Lúk. 5.36)

21 «Péh kán édwán tîná l'apă dubɔ é modíbé, l'apă kû'ra ě, yé abe lé elarɔ é l'egúá é mbör kán, ebě egúá egwár laá, lé óbâ'lě kú bwa' ó bwa'â, laă bím lé á táare be ě.

22 Nó ntémé, bé abe lé elwan módwán mónwo' é minjüm bînta' ndî miséá e bikúr bí ótír í. † bé sí sâ nó né'ε, é jɔ' mónwo' maá, mé ógûbla ě, minjüm bînta' byaá, byé ótâł, monwo' sœœ sí, bînta' dwě ntu'. Bé lé elwan módwán mónwo' ó, é bînta' ndî modwán í.»

Sikúlɔ é lɔb mómó sábat

(Mat. 12.1; Lúk. 6.1)

23 Gúú mómó sábat, Yésus bé e l'ompún bé, bé á be ó lé entaa bîpemé bí

blê. Ompún bé, bé á be lé edû nyé píhe. Bé zě táare lé ebú'ó mî tú mî blê yaá.%f2%

24 Búú óFarizyêñ ntô' bee, zě dî e Yésus ó: «Pă' bee: ebe yé ómpún bô lé esâ sá ndî kɔmlɔ é móhó sábat ǐ?»

25 Yésus ntô' biha e bé ó: «Zê bñn tǐnă ó, apă láă sá Dávid á sâ é jɔ' nyé mɔr ti, bé e bur bé épíhé lé, bé á be é sɔɔlɔ móde le ejó'ó zâ ǐ?

26 Zê bñn bé agúa ó, bé á si nî Să' Nñnî mó Zyëm é jɔ' Abiatâr á be njóø opara ǐ? Dávid bánă de gúú pá' blêr yé á be komá é pá' dúú mó Zyëm ǐ. Píe ti, nye zě pê' yé bur ó sá má yé bipêh, bíbêh zě de. Tó kœb ó, mɔr ngwár é sá má yaá, nye á bé ajala le ede bíblêr byaá, nji opara mó Zyëm bé omé.»

27 Nye ó: «Móhó sábat, wé á cyéɔ ó, é l'efú é mâr. Mɔr á bé acyéñɔ é l'efú é móhó waá.

28 Ebe nó, Mwân mó Mɔr ó ndî ejóø e sá yíyêh, dăm bě sábat ǐ.»

3

Yésus lé eti' mâr é móhó sábat

(Mat. 12.9; Lúk. 6.6)

1 Yésus ntô' bâ'lê nî é núú mpáh minjò'la. Tǐ' yé á be ó, e núú mâr á be e mbô é fwâm fwâm ǐ.

2 Nó ó, bur o bá be tǐ' ǐ, bé á be ó, lé ebă' Yésus, lé edwê' nye, lé ebónö bee nkû nye óti' mâr waá, dăm be ó é móhó sábat. † nyé sí bánă sâ nó né'ε, bé opur nye.

3 Yésus zě lwib e mɔr á be e mbô é fwâm fwâm ǐ. Nye e nye ó: «Mɔñá sí témé bur ba.»

4 Nye ntô' dî e bé ó: «Zê embia, zê ebébe, etié gá líná, lé lé ekamle yé é móhó sábat? Zê eti' mâr, zê ejû mâr, lé lé ekamle yě?» Bíbêh kú twe é leb.

5 Nó ó nyé á ze tô le edwê' bíbêh e bébebébe mǐh. Lémé wé, wé á lônjo e l'empime é lúrúdá, ebě milémé myóó, myé á be ó é bül lele lé ebû'la. Nye

e syôblă ó: «Syémí mbó gô.» Syôblă ntô' syém mbô. Mbô, wé ntô' sâ nyé mbĩmbiá.

6 Nó ó óFarizyêḡ, bé e bur o nkóm mó Erôd,%f3% bé á ze pyâl kũl, zě tó bono pĩ' ó, bé jú'o Yésus.

Emel e b̄ar lé etô kwá mó Yésus

7 Yésus, bé e l'ompún bé ntô' tuḡlo mónyál, tónḡ nkp̄ah m̄ah. Emel e b̄ar zě dû nyé ḡa. B̄a' b̄ar lé eduhö läl Galilê; búú duho é läl Yúda;

8 búú Yeróselem; búú ntémé läl Idumê; búú duho tın Yurdêḡ; búú ntémé duhö bã' e Tır e Sídon. Bé á be ó é bũl buo b̄ar. Bé á be ó sí jó'ö lóó b̄isyéélá nyé á di s̄a ě. Nó ó bé á ze nyé yé é buo buo.

9 Nye ntô' lée e l'ompún bé ó, bé béa s̄a nye byêl nyé ódi tĩ' ĩ, lé ekpée ó, emel e b̄ar, lé ámũ jaá mára nye.

10 Ebě nye á si bul ti' bur, tó pyâl ó, misyôblă mímyêḡ, myé á be ó lé ekpel ékúna e nye.

11 Bur o bá ja'ra e biblă m̄is̄isim é j̄o' bé á bee-bee nye ě, bé á be-be ó lé efe' móm̄p̄om m̄óó sí, le eb̄aḡo b̄itím kú kú ó: «Go ó Mw̄an mó Zyēm!»

12 Nó ó nyé á cyêl bé mpéné le egũá kú bo'lo ó, bé l'anyamlě lée m̄ar mbi m̄ar nyé ndí ĩ.

Yésus lé etw̄ar m̄ilúmlú

(Mat. 10.1; Lúk. 6.12; 9.1)

13 Yésus zě bére é l'ec̄o' kú, ntô' jébe b̄ar o nyé m̄ar tĩ' á tw̄ar ĩ, bé ntô' tó nko nyé á be ě.

14 Píe ti, nye zě tw̄ar é sámá yóó, bur ew̄am e l'obá, cyêl bé é dia m̄ilúmlú myé. Nye á tw̄ar bé ó, bé dí'e kúnókúno e nye,

15 le etô nyé é m̄ilúmlú, lé etô le elě Mbiambia Lóo, e nkul ep̄e' móleme.

16 Bur o nyé á tw̄ar ó b̄a: Símon, m̄ar nyé á j̄or «Pyêr» ĩ,

17 bé e Jacques, mw̄an mó Zébedê, bé e ncyóm wé, Yúanes. Nye á j̄or

b̄ibêḡ obá díe ó: «B̄oanergês.» Nó yé ó: «Bwá mó Nkêl-jóbo.»

18 Nye á si twâr ntémé Andréas, Fílip, Bartelemî, Matáos, Tomâs, Jacques (mwân mó Alfê), Tadê,%f4% Σίμων «Κομλῆ-lal»,
 19 bé e Yúdas Iskariôt, m̄ur á k̄eha Yésus ĩ.
 Yésus, bé e Belzebûb
 (Mat. 12.22; Lúk. 11.14; 12.10)

20 Yésus zě bâ'lě búlă mbër, emel e bâr ntô' fwâl ti. Bé e l'ompún bé, bé á bé abe bá e jɔ' ndí ó, bé bóma mbô e n̄um.
 21 Nó ó óbîš bé, bé á ze, duho é mimbër myóó, lé eĵi tó n̄ua nyé e nkul. Bé á kp̄el ó, bé búla e nye, dil nyé sí, ebě bé á léε-lεε ó: «Pi', nyí d̄im nyé é l̄â.»

22 Búú óyê'le o mótié, bé á duhö Yeróselem ĩ, béε, bé á léε ó: «Nyé e Belzebûb%f5% é nyâ!l!» Bé ntémé, bé á léε ó: «Nye lé ep̄e' bâr moleme ó, n̄ji e nkul nyé á n̄ua kwá njóø moleme ě!»

23 Nye ntô' jébe bé nko nyé á be ě, zě sâ bé kikena ó: «Sátan, nyé e nkul edwîh Sátan nyă?

24 Jø'a yíyêh bâr o tî' lé elwîmla pá'rá wóó é, yé abe e nkul ecyêb é bea bea.

25 Mbër bâr ntémé, ĩ bâr o tî' lé elwîmla pá'rá wóó né'ε, wé abe e nkul ecyêb é bea bea.

26 Nk̄â Sátan bé ó, bě be lé elwîmla e nye m̄ur tî' né'ε, mpa jø'a yé, yé m̄u ó sí bó'a mónk̄m. Mpa nyé abe e nkul ekă ti'e. Mpa nyí beá dwe.

27 «M̄ur, nyé abe e nkul enî mbër mó njîh m̄ur, den nyé bisá byé, alaa ó, nyé osí táarě k̄â' nyé monkara. † nyé sí táarě k̄â' nyé wá, é jɔ' yaá ó nyé ndí e nkul esă mbër wé é.

28 «Me lé eléε b̄in cyecye ó, bisyéélá bí ébébe bâr lé esâ ě, le mpyóó bé lé

esâ Zyëm î, Zyëm óbëm pe' bíbaa nyé lé eni'e ebe bísyéélá byaá é.

29 Sâ gwár, î mâr sí pyêh Mbiambia Sísim né'ε, syém waá, wé aṅá pu'a, tua e dóbo. Baa ébébe yaá, yé ódi ó, di'ê, ambó'ló nkónó.»

30 Yésus á léε nó ó, ebě bé á léε ó: «Nyé e bébebébe sísim!»

Nyǎṅ ndwe e l'obíǎ mó Yésus

(Mat. 12.46; Lúk. 8.19)

31 Bé tǎná náǎ né'ε, nyǎṅ mó Yésus, bé e l'obíǎ bé, ntô' zě pyâl, cyéǎǎ kǎl, ntô' lómǎ mâr ó, nye tǎ' jébe bé Yésus.

32 Emel e bâr, lé á be ó ndíndíl, bumra nyé é nká. Bé e Yésus ó: «Mbě: nyǎṅ le obíǎ, bé ó kâ' kǎl lé esáa go!»

33 Yésus ntô' biha e bé ó: «Zé ndí nyǎṅ wǎm? Ozé ndí obíǎ bǎm?»

34 Nye ntô' dwê' bâr o bá be ondíndíl, bé á bumra nye é nká é. Nye ó: «Mbě gá: bǎ' ó ndí nyǎṅ wǎm e l'obíǎ bǎm!»

35 Mǎr nyiwêh lé esâ sá Zyëm lé ekpel ì, nye ó ndí mǎǎ wǎm, kél wǎm ndwe e nyǎṅ wǎm.»

4

Kíkēna mbēl mompe'

(Mat. 13.1; Lúk. 8.4)

1 Yésus á be ó é l'ebúm é mǎṅ. Nye ntô' zě bǎ'lě táare lé edwe bâr miyé'lá. Emel e bâr zě fwâl é gúmó nyé á be ě. Syéélá yaá zě sâ ó, nye mǎṅa tǎ, tó kable é byêl, di sí, emel e bâr lí' tǎn, é l'ebúm é mǎṅ laá.

2 Nye zě dwe bé miyé'lá é mǎǎǎ é buo buo é zǎ bikikēna. Nye e bé ó:

3 «Béṅí gá mogwǎl: yé á be ó, e núú mbēl mompe' á to mye' mompe' é modí'é mó pemé yé é.

4 Mǎr nyé á tǎ le emye' mompe' î pemé e pemé é, wí' pá' mómpe' zě tǎ le ekur é kakoo. Bur ntô' tíbe wé e mokǎ; binǎn zě tor.

5 Gúú pá' mómpe' kur é sí mokó', bwǎh mpǎ l'abuo tǎ. Mompe' ntô'

kpâhbě pâh ebě bwăh yé á be tî' ĭ, yé á bé abuo.

6 Jɔ' dóbó lé á ka kah ě, dwéhé zě ŋméha, zě dî' mîpáhá mómpe', myé ntô' fwâh, atô ká ká, ebě myé á bé abe e mikaalé mimpâ.

7 Gúú pá' mómpe' zě kur é mindwínú. Mompe' zě pâh, bé e mindwínú zě gôě sámá. Mindwínú zě kâ' mîpáhá mómpe' myaá, myé ntô' líre, akă gúmo mpúmó.

8 Dăm be nó, gúú pá' mómpe' fih wée, wé á si kur é sí mocye'. Mompe' maá zě gôe le ebul mpôŋ. Lî' étín gúmo mpúmó mowám mólêl. Lúú étín, mpumó mowâm tóbó. Lúú ntémé, mpumó nter.»

9 Yésus zě tô dóló le elée ó: «Mur ndî e mogwâl mó éjô'o ě, nye jó'a náă.»
Ebe yé Yésus lé elwib e bur é zî bikikena ě?
(Mat. 13.10)

10 Jɔ' bé á be, bé mû bé omé é, búú bâr o bá be é sámá yé é, bâ'ra e sámá ómpún ewâm e l'obá é, bé zě dî nyé sá bikikena byaá, byé á di léé ě.

11 Yésus ntô' léé ó: «Bîŋ ó Zyëm á gwîh mîfyelá bîsô'ô mî Jô'a yé é. Sâ gwár, é pá' bâr ofîh béé, bé lé ekú gúa éjô'o ó, nji é zî bikikena, é l'efú ó,

12 mokăn mo ngwîha milôb, mé díra. Nye á tile ó:

«Bé lé edwê', mîh mîmbe', abee.

Bé lé ejô'lo e mogwâl, ajô'o, agúa ntémé,

lé ebene ó, bé ámû dwir mîlémé myóó,

Zyëm ntô' pe' bé bibaa bî ébébe byóó.» »

Pehlá kikena mo mbêl mompe'

(Mat. 13.18; Lúk. 8.11)

13 Nye ntô' dî e bé ó: «Bîŋ apă táarë jó'ô kikena yi, bîŋ bé ójó'ô byaá byúú nyá?

14 Mur pemé, nyé emye' ó, lóó mó Zyëm.

15 Bâ' bâr, bé ó mpɛ émpah e zî, gúmó lóó waá, wé á kur ĭ. Jîh tî' bî jó'o

we, Sátan ntô' pyâl, zě pe' bé wă é gúmó wé á kur ĭ.

16 Búú nøøla e sí mokó', gúmō mpe', yé á kur ĭ. Bur baá, bé lé ejó'ō Mbiambia Lóo, ntô' nua wé e bisuhu.

17 Sâ gwár, Mbiambia Lóo waá l'anî bé é milémé tâŋlǎ. Bé ekú ba'le wé ó, nji é mâ péh jǎ'. É jǎ' bé mû lé esia e mitúú le edúŋo e bébebébě ndwíí ebě lóo waá é, wé ntô' bim bé ebǎ' é léme, bé ntô' gwâ'.

18 Búú ntémé, bé lé enøøla ó, e mpe' yé á kur é mindwínú ĭ. Bé á si jó'o Mbiambia Lóo.

19 Sâ gwár, mitúú mî sí le gómá ókúm le ogbaa, byé á si dîmle be. Bé lé ebül cyel mílémé ká é l'ebi e bîsá bî sí nwâ. Bisâ byaá ntô' kâ' Mbiambia Lóo, wé l'akă gúm tô dóló.

20 Búú béε, bé lé enøøla ó, e mpe' yé á kur é mpǎŋ sí mocye' ě. Bî jó'ō Mbiambia Lóo, nua wé mbîmbiá. Ebe nó ó bé lé egúmo mpúmó é bití' byóó é. Mâ' mótín gúmo mpúmó mowám mólêl. Múú, mpumó mowâm tóbó. Múú ntémé, mpumó nter.»

Kikena éláma

21 Yésus ntô' léε bé ó: «Bur, bé abe lé eze e l'eláma é l'efú lé ébûr lé é ká' tâŋlǎ, nkâ ó, bé lá'a lé é duó sí. Yé ejala ó, bé cyéli lé é bemé ká.

22 Sá yíyêh ndî folá é, yé ógwíhă kǎl. Sá ndî é l'efō é, yé ónyîn é kpeŋlem.

23 Nkâ núú mâr, nyé e mogwǎl mó éjó'o ě, nye jó'a náă.»

24 Nye zě tô dóló le eléε bé ó: «Bîn bé a bá' é sá bîn lé ejó'o ě. Bím bîn lé ekaale búú bûr ĭ, bím yaá ntémé ó nyé ókaale bîn ĭ. Nyé okă bâ'lě ko bîn byúú bîsǎ'ǎ fî.

25 Ebě mâr ndî e fî' ĭ, nye óbâ'lě dweŋo. Tó koeb ó, waá ndî tîto'ó é, nye ópe'ǎ mâ bím nyé ndî e fî' ĭ.»

Kikēnă mpe' lé epâh yé omé é

26 Yésus zě bâ'lě léε ó: «Jø'a mó Zyëm, yé lé enøøla ó, e núú mâr á to

mye' mompe' é pemé yé é.

27 M̄ur waá, nyě d̄ã m̄ tô é dwô, nkû jima, mompe' mé, mé ó n̄ji lé etô le epâh, le egôe, nyee l'agûã sá lé esâ nó é.

28 Bwãh yé m̄ur t̄i' ó lé esâ ó, mpe', yé páha, gúmo mpúmó, mpumó lele.

29 J̄ih t̄i' mpúmó, nyí lele, m̄ur pemé m̄u kã tô ó, n̄ji é mingol, ebě j̄o' émwa', yí kã pyâl.»

J̄o'a mó Zyëm, yé ófû'lã bwa'

(Mat. 13.31; Lúk. 13.18)

30 Yésus ntô' bâ'lě léé ó: «Biná bé e nkul elée gá ó, J̄o'a mó Zyëm, yé lé enøøla e yé eě? Yáã kíkēna f̄ih mé ókã bâ'lě sã b̄in lé edwe b̄in dwe'le, b̄in gúŋa m̄pu yé ndí yí eě?

31 Yé lé enøøla ó, e mpe' ndí bím bohó n̄uó é. É j̄o' bé lé emye' nyé é bibwãh é, nye ó é kã b̄ul twã'be é mompe' mo sí mímêh.

32 Tó kœb ó, é j̄o' nyí beŋo' ě, nyé epâh, ntô' bánã sã mâ lí lé elaa mómpe' mímêh é mpwa' ě. Yé epâh m̄ilós m̄in̄in̄i. Bin̄on, byé óbēm d̄u'bo sí m̄ilós myé, le efumo m̄ô' mós t̄i.»

Yésus lé eyê'le b̄ur é z̄i bikíkēna

(Mat. 13.34)

33 Yésus á léé-léé bé bisá b̄in̄i bíbyêh ó, é z̄i bikíkēna é buo buo, mp̄ã byaá nyé á bea léé ě. Nye á léé-léé bé Mbiambia Lóo ó, bím cyé bé á be e nkul ejó'o ě.

34 J̄o' bé e b̄ur bíbêh, bé á be-be ě, nye á lwib-lwib ó, é z̄i bikíkēna. Tó kœb ó, é j̄o' bé e l'ompún bé, bé á be-be bé omé é, nye á lwib-lwib ó, p̄ê'le mókãn.

Yésus lé ebâm e nkúo

(Mat. 8.23; Lúk. 8.22)

35 É m̄ohó ngwár waá, é j̄o' dóbó lé á k̄o'a ě, Yésus, nye e l'ompún bé ó:

«Ncú' gâ. Biná ntáŋa gá mâŋ, tô é l'ebúm é kóm-nkéé.»

36 Jɔ' bé á be, bé mû sí lí'e émel e b̄âr laá é, bé ntɔ' tó kœb Yésus é fúm nyé á be é byêl ï. Bé e boo nɔ́ ntɔ' tô. Múú m̄el ntémé, mé á be ó fúm byêl waá, wé á be ě.

37 Nó ó bwa'bwa' nkúo á táare lé ekuulo. Obó'ó ó mâŋ zě táare lé esøø é byêl, byêl ntɔ' táare lé elôŋlo e modíbé, wé mû lé edi.

38 Nyeε á be ó nkô ndúa byêl, lé ejâ dwô, lâ kelá é l'ebóóló. Bé ntɔ' jim nye. Bé e nye ó: «Yê'le, biná múno zě dwe ga. Zê sâ yaá yé aléε gwɔ́ sɔ́'ɔ́?»

39 Yésus zě mua, ntɔ' b̄âm e nkúo. Nye e mâŋ ó: «Di'é é puuu! É gú'úú!» Nkúo ntɔ' síe. Sá yíyêh mû é myeéŋ.

40 Nye e l'ompún bé ó: Ébe yé b̄in lé ejó'o búá é? Ebe yé b̄in bé ajoyê' táá bú'ó yín bóo me ě?»

41 Bé zě jó'o búá paŋ le eléela pá'rá wɔ́ ó: «Wí' mbi m̄âr, wê zě, ndí, nkúo e mâŋ, bánă sâ nyé mojó'o wi?»

5

Yésus lé efo móleme

(Mat. 8.28; Lúk. 8.26)

1 Nó ó bé á to kumo é lúú ébúm é máŋ mó Galilé, é l'ebúm é mâŋ e kóm-nkéé, é lal b̄âr ó Gerázen.

2 Píe Yésus á k̄u fulo é byêl, núú m̄âr ntɔ' zě duho é mbaa-mofoo, zě b̄oma e nye. M̄âr waá á be ó e bébebébe sísim.

3 Nye á di-di ó, é mofoo maá. M̄âr á bé abe e nkul ekâ' nye, d̄âm jó'o ó e mikúkôb b̄inkohó.

4 Jɔ' yíyêh bé á gbâ-gba nye mbo'ó é k̄ă, ká'ɔ nyé mobô e mikúkôb ï, nye á be-be ó, lé ebû we, le efi mikúkôb myaá. Abe e m̄âr á be e nkul eko'o nye.

5 Jɔ' yíyêh, móhó e pum, nye á be-be ó nji pá'rá mofoo le kú mocô', lé etô le ebû bítím le ebêble nyûl wé e mokó'.

6 Nó ó mpɔ nyé á bee Yésus lé eze ká ká é, nye ntô' fím kâm, tó kûr móbóó sí é míh mé,

7 ntô' bahle nkoémê kú kú. Nye e nye ó: «Hɛɛyâ! Gó esáa yé e me, Yésus, Mwân mó Zyëm ndí é jóbó kú í? Mé elée bín é díé mó Zyëm: ayí dwe mé ntí'á.»

8 (Nye á lwib nó ó, ebě Yésus á be ó sí léé nyé ó: «Bébebébe sísim, duhá mâr nwâ' é nyûl!»)

9 Yésus ntô' dí e nye ó: «Díé lô, lê zě?» Nye ntô' biha e nye ó: «Díé lâm, lé ó Daa-e-Móleme, ebě bîh bé é bûl buo.»

10 Nye ntô' kú gbâ zyée lé ejø'la e Yésus ó, nye ayí cen bíbîblă mísísím byaá é lal fîh.

11 Náă yé á be ó, e bwa'bwa' dáa lé ónkă lé ede é l'ecô' kú.

12 Moleme mónî ntô' jø'la e Yésus ó: «Cení bîh yée é daa lé ónkă fî' ó, bîh tô' nî bé é monyûl!»

13 Nye ntô' mɛ'le ó, yé syéŋi nó. Bibîbla mísísím byaá, byé ntô' mɔa é nyûl mo mâr waá, ntô' tó nî é monyûl mó ónkă. Daa lé ónkă zě tubla é núá écô' kú, ntô' lûŋa é mâŋ, bíbêh síe lé edwe. Tóo onkă baá, nye á be ó kwô' be ótósí obá.

14 Obɔ'lɔ bé ónkă ntô' kpée, tóŋɔ e lóo waá é nkana, le bípemé e bípemé byêh. Bur zě tîbla, lé ezě bee bísa byé á syée ě.

15 Jɔ' bé á pyâl gúmó Yésus á be ě, bé zě bee mâr á ja'ra e moleme ě, nye mû náă ndîndîl é nkôblă, e mpăŋ mikán é nyûl, e pi' wé nyiwêh. Bur bé á ze ě, kú zě jó'o búá.

16 Bur bé á bee sá yé á syée ě, bí zě tâŋlě sá yé á pyâl é mur á ja'ra e moleme ě, le sá yé á pyâl é l'onkă í.

17 Nó ó bé á ze jø'la e Yésus ó, nye pú'a é lal wóó, jaá tô.

18 É jš' Yésus á kable é byêl ĩ, mur á ja'ra e moleme ě, zě jø'la e nye ó, bé e boo nóó, bé kâ' ãi ãi sámá.

19 Nó ó Yésus á bé amε'lě gómá yaá. Nye á ku léε nye ó: «Tó' kwár gǝ. Tó bee b̄ar b̄o. Tó lěě sá yíyêh Dâ sá gó é, le mp̄u nyê jø' gó nkoó é.»

20 Nó ó nyé á tô lal nd̄i e b̄inkana ew̄am ĩ, tô le elée b̄ar o b̄inkana byaá sá yíyêh Yésus á sâ nye ě. B̄ur b̄ibêh zě jéhě lóó wé waá.

Yésus lé eti' éséhé mó Yárwis

(Mat. 9.18; Lúk. 8.40)

21 É jš' Yésus á bâ'le búla é lúú ébám é mân ĩ, emel e b̄ar zě bumra nyé é nká é l'ebám é mân lóó laá.

22 Núú m̄ar á be ó cyêb efô' é mpáh minjø'la, díé lé, Yárwis. Nye á si pyâl, zě beě Yésus. Mbeá nyé á bee nye ě, nye zě duma sí pá'rá mokǝ mé, zě jø'la e nye e nkoó nyiwêh ó: «Me lí'é mwân wăm ó, nye m̄u ti' le efie. Nó ó, me lé ejø'la e go ó, go ntâ'. Biná tô'. Go tô' kel nyé mobô é nyûl, nye nkâ' bâ'lě sâ mb̄imbiá, ti'e.»

24 Yésus ntô' tô, bé e nóó. Bé e mpámpá' b̄ar, entúúnó-é-nkáá, ebabub.

25 Bé m̄u z̄i e z̄i né'ε, núú múmá á be syôblă, mocié lé esolo-solo nyé é nyûl, nyé osí jâ e l'ekpaa laá tóo mimbû ew̄am e mimbá é, ntô' pyâl.

26 Nye á be ó sí b̄ul d̄ihbe m̄itúú lé esáã ti' kwá odôbra é buo buo, le es̄il m̄n̄ yé yíyêh é pé lé esáa d̄am, lú'o le ebi bá ngúlá, ekpaa asíe-sie, bwa'-bwă' bwa'â.

27 Mp̄u nyé á jó'o b̄ur lé elwib-lwib é lú mó Yésus ĩ, nye ntô' n̄i é mpámpá' b̄ar yaá é myaaa, zě pyâl Yésus kúnókúno píe koo wé, c̄en mbô, kúna nyé e kán.

28 Ebě nye á be lé ejø' é lémé wé ó: «ǝ mé sí kúnă kúnâ e mongisa mó kán

wé né'ε, me bánă ká ti'e!»

29 Cyé e cyé yaá, ekpaa laá ntô' síe lîlêh jô' gwár, nye ntô' jû'ra é nyâl wé ó, nyí ti'e, le egúá ó, nyé akă be e l'ekpaa!

30 É cyé gwár yaá, Yésus ntô' jû'ra í nye m̄r tí' ó, núú nkûl bé ó sí duho nyé é nyâl. Nye zě dwibra témé bur, ntô' dî ó: «Ékeé! Zê kúná e mikán myâm?»

31 Ompún bé, bé e nye ó: «Gwɔɔ yéε lé ebee ó, mpámpá' b̄r, yé lé emára go. Gô kă b̄'lě dî ó: «Zê kúná e me?» é yě?»

32 Nó ó Yésus á ze dwibra, ntô' tô le esúa múmá á sâ syéélá yaá é.

33 M̄má waá zě sâ' é ngba ngba ngba le ejó'o búá, ebě nye á be lé egúá sá yé á syéε nye é nyâl í. Nye zě bî' mpóm sí é míh mó Yésus, zě léε nyé ocyecye wíwêh.

34 Nó ó Yésus á léε e nye ó: «Mwân w̄m, bú'ó yô, yí ti' go. Tó' é motala tâŋlă. Ekpaa lô, lé sía go.»

35 Yésus tîná lé elwib nó né'ε, milúmlú ntô' duhō mb̄r mó Yárwis. Myé zě léε e cyêb efô' é mpáh minjô'la wóó ó: «Eséhé lô, lí dwe. Ebe yé gó lé ekă b̄'lě n̄fî' yê'le ě?»

36 Yésus nyεε lé ekú jó'o mókăn bé á léε ě, nye á be yéε ó, anua mé, gbâ é nkɔb. Nye zě léε e njôø mpáh minjô'la ó: «Ayí jó'o búá. Jyé'é táá bú'ó yô bóo me.»

37 Nye zě kamle b̄r lé edû nye. Nye á k̄ m̄'le ó, nji Pyêr, Jacques ndwe e ncyóm wé, Yúánes, ó bé e boo nóó tô'.

38 Bé ntô' nî mb̄r mó njôø mpáh minjô'la. Yésus ntô' bee ó, tí' yé á be ó, yé mû é lené lené, bur lé ekahle módwê le ebøhla é buo buo.

39 Yésus nî mb̄r, zě léε e bé ó: «Ebe yé b̄n lé ekă sâ ólenélené mp̄nû le eji módwê ě? Mwân, nyé adwe. Nye é dwô.»

40 Bé zě dwo nyé é cá cá cá le esôŋlo nye. Nye zě pyêl bíbêh kûl. Yé á k̄ lî' tí' ó, nji sóŋ e nyōŋ mwân, e bur ó sámá yé. Bé zě nî é tí'é, fúm mwân á

be ě.

41 Nye ntô' mêt mwân waá é mbô. Nye e nye ó: «Talita, kumi!» (Nó ó yé elée ó: «Mâ mãmá, me lé elée e go ó: mμηâ.»)

42 Cyé e cyé, eséhe laá zě mua, ntô' táarě cen, ebě nye á be ó, nye mû mimbû ewâm e mimbá. Bũr baá zě jěhě syéélá yaá é buo buo.

43 Yésus ntô' cyêl bé mpéné ó, bé l'anyamlě léé mêt sâ syéé é. Nye zě léé bé ó, bé dwê' eséhe laá sá éde.

6

Bũr ó Nazarêt, bé abû'lă Yésus

(Mat. 13.53; Lúk. 4.16)

1 Nó ó Yésus á pũ'ă gúmó nyé á be ě, zě tô é kwár nyé á bwa' ě. Ompún bé, zě dû nye.

2 É jŷ' mómó sábat, wé á pyâl ĩ, nye ntô' táare lé edwe bũr miyé'lá é mpáh minjŷ'la. Bũr é buo buo bé á jó'o sá nyé á léé ě, bé á be ó sí bũl jéhe, le eléo ó: «Wĩ' mbi bís'ŷ, wé eduho nyé nkô? Nye á nua wĩ' ócyóó ndwe e mosimá mónĩnĩ nyé lé esâ mâ' nkô?

3 Ntũ' nyé bé-bé kábína ě? Ntũ' mwân mó Maaría nwâ' ă? Ntũ' nyé ndĩ mĩŷ mó Jacques, Yóse, Yúda ndwe e Símon ĩ? Ntũ' bĩná gá le okél bé lé eti'e wâ' ă?» Syéélá yaá zě bim bé ebŷ' é miléme, bé ntô' zě bene nye.

4 Nó ó Yésus á ze léé e bé ó: «Ngwíha milŷb mó Zyēm, nyé egúmo é bifúm bíbyêh, pě' nji é lal wé, témé mimbyêl myé, le é mběr bũr wé tâŷlă.»

5 Yésus á bé asâ mósimá gúmo yaá. Nye á ku kel myúú mĩsyôblă ó, nji mobô é nyêl, le eti' mye.

6 Yésus á be ó sí jéhe lé ebeě mpũ bé á bé ajiyê' táá bú'ó yóó bóo nye ě.

Yésus lé elómo ómpún bé

(Mat. 9.3; 11.1; Lúk. 9.16)

Nó ó, píe ti, nye zě tô le eyê'le bũr é mokwár mó lal waá mĩmêh.

7 Nó ó nyé á ze jébe mĩlúmlú myé ewâm e mimbá, zě lómo myé, obá óbá,

nyé osí dwe myé nkul ó, myé pé'e b̄ur bibl̄bl̄ m̄s̄s̄sim.

8 Nye á cyêl bé mpéné ó, bé l'anyaml̄ tô é cen yaá e bisó'ó é buo buo, nji e fúmo é mbô. Bé ayí tô e bl̄êr, nk̄u myah, abe e m̄n é mp̄í'.

9 Bé tô' nji e l'os̄lpah é mok̄. Bé ayí bw̄ar m̄kán m̄í kú m̄imbá.

10 Nye ó: «Mb̄er w̄iwêh b̄in bé ón̄i í, di'é gá t̄i, tó pyâl é j̄' b̄in bé óm̄ua, laa nyíh̄ kwár í.

11 f̄ bé sí be, an̄ua b̄in mb̄mbiá é ȳúú gúmo, nk̄u am̄'le éjó'o b̄in í, b̄in bé olaa, tô e cen yín dóló. P̄'á b̄in bé óp̄'á t̄i' í, b̄in bé a kúró p̄ím ónara b̄in é mobo ě. Syéélá yaá, yé ónw̄hle be, l̄'le bé ó, bé mú ó, e mobya'.»

12 Nó ó ómp̄ún bé, bé á ze tô, tô le etúno, le el̄é b̄ur ó, bé gw̄íma mobébe m̄óó le edwir m̄iléme.

13 Nó ó bé á ze p̄' buobuo b̄ur moleme, le el̄em m̄isyôbl̄ú múlo, le eti' mye.

Efie mó Ȳuánes Ndu-b̄ur

(Mat. 14.1; Lú. 9.7)

14 Nó ó Nj̄o-b̄ur Erôd%7% á ze jó'o l̄óó mó Ȳesus, eb̄e k̄úm wé á be ó é b̄ül bwa'. B̄a' b̄ur, bé á l̄é-l̄é ó: «Ȳuánes Ndu-b̄ur, nyí pah é foo! Ebe nó ó nyé mú e nkul lé es̄a m̄osimá m̄' ě.»

15 B̄úú, bé ó: «Yé ó Éli.» B̄úú ntémé, bé ó: «Yé ó ngw̄íha m̄il̄b mó Zȳem, mp̄ baá o mólú píhe.»

16 É j̄' Erôd á jó'o l̄ó waá é, nye ó: «Ȳuánes ó n̄i, m̄ur mé á tí'e l̄u ě. Nyí pah é foo.»

17 Tíñ yé ó, Erôd, nye m̄ur t̄i' ó bá lómo b̄ur ó, bé tô' na' Ȳuánes mobô. Bé a ká' nyé monkara, bé a gbá nyé é mbu'. Erôd á s̄a nó ó, eb̄e l̄b mó Erodiâd. Erodiâd á táare tô é l'eb̄a ó, kwá mó F̄ilip, ncyóm mó Erôd. Erôd z̄e d̄e' nyé nȳ, b̄a ntémé nye.

18 Nó ó Ȳuánes á l̄é le Erôd ó: «Yê mpéné ó, m̄ur l'ab̄a myáá ncyóm wé!»

19 Erodiâd zě tie nye. Nye zě táare lé esáa mózǎ mó éjû nye. Sâ gwár, yé á bé abána.

20 Ebě Erôd á be ó lé ekpěě Yúánes. Nye á be lé egúá é pá' mó Yúánes ó, nye á be ó cǐcyěl, ndwe e sáŋ mûr é míh mó Zyěm. Ebe nó ó nyé á kamle-kamle e tí' yé é pá' mó mǎmá wé é. Jǒ' nyé á jǒ'o Yúánes lé elwib ǐ, lwǐb yaá, yé á be ó sí bǔl séa nyé é léme. Nye á be-be ó lé ekpəl éjô'lo-jǒ'lo nye.

21 Píe tí' ó Erodiâd á ka ze bee mbiambiǎ jǒ' é dóbó Erôd á cyěl zǒǒ ebyél lé é. Erôd á be ó sí bǎŋle bǎr ónǐnǐ bé, e l'ojǒø o bízima, bé e minjǒ' mí bǎr mí lǎl Galilê.

22 Nó ó sile mó Erodiâd, wé mǎr tí, wé á guho nyǎl é duo zǒǒ, zě táare lé ebwal. Erôd, bé e bur bé á be lé ede ě, zě kpəlǒ lé ebeě mbi nyé á di bwal ǐ. Nó ó Erôd á léε e sile wé ó: «Péhé sá yíyêh gó ókpəl ǐ. Me ódwe gó yǎ.»

23 Nye zě de mǎnkéla. Nye e nye ó: «Me ódwe gó sá yíyêh gó ópêh ě, dǎm jǒ'o ó yé ójala e nkǒb ngwár é monkǒb mobá é lal mé lé ejǒ' ǐ, me óbǎnǎ kú dwe gó yǎ.»

24 Nó ó sile wé waá, wé á pyǎl kǎl, ntǒ' tó dí e nyǒŋ ó: «Me pá' kú twâr wǎ' yě?»

Nó ó nyǒŋ á ze bíha ó: «Éé', mwân wǎm! Lú mó Yúánes Ndu-bur ɯɯ!»

25 Agúm kǎ de', nye ntǒ' tó kwá mó Erôd, tó léε e nye ó: «Me lé ekpəl ó, go dwê' me sǒ'ǒ é bǎnǎnǎ' ó, nǐi lú mó Yúánes Ndu-bur kelá é mpyáa.»

26 Njǒ'á ngóman á jǒ'o sá éséhé lé, lé á ja' nye ě, nye kú zě cyé' nyǎl. Sâ gwár, ebe mǎnkéla nyé á pa de ě, le ojyóó ónǐnǐ bé á be é tēble ě, nó ó nyé á bé akpəl éníme nyé wǎ.

27 Nó ó, é cyé e cyé yaá, nye ntǒ' lómǒ zima yé á tí'e-tí'e bur milǎ ǐ. Nye e yé ó, yé tǒ' tí'e Yúánes lâ, yé obúla, ze nyé e wǎ. Zima yaá, yé ntǒ' tó é mběr mǎmbu', tó tí'ě Yúánes lâ.

28 Yé zě búla e wé é mpyáa, dwe éséhe lé wǎ, léε ntǒ' kǎ tó e wé, tó tímle

nyónɔ.

29 Jɔ' ómpún mó Yuánes bé á jó'ó lɔɔ waá é, bé ntɔ' nuă múú wé, tó dɪɔ.

Yésus lé edwe b̄ar otóósi otên mode

(Mat. 14.13; Lúk. 9.10; Yɛ. 6.1)

30 É jɔ' m̄lúmlú mó Yésus myé á búla ě, myé ntɔ' t̄nle nyé sá yíyêh bé á s̄a le eyê'le b̄ar ĩ.

31 Nye ntɔ' léé bé ó: «Ntá' gá é l'empah. Biná t̄o gbalá gá t̄ítíá é m̄a l̄n, fúm b̄ar nd̄i abe ě.» (Nye á lwib nó ó, ebě b̄ar é buo buo, bé á be ó, b̄a' lé eze, búú lé ebúla, abírɔ bé jɔ' nd̄i ó, bé búula bá léme.)

32 Nó ó bé á ze kable é byêl, tónɔ é gúmó yé á be é gú'úú, abe e b̄ar ĩ.

33 Nó ó b̄ar é buo buo, bé á si bee bé lé etô, zě dwe'ɔ be, zě duhɔ é binkana bíbyêh e mikâm, ntɔ' táarě tó pyálǎ gúmó Yésus, bé e l'ompán bé, bé á be lé etô ě.

34 É jɔ' Yésus á fuló é byêl, zě beě mpámpá' b̄ar yaá é, léme wé ká zě j̄ɔ' bé nkoó, ebě nye á be ó sí bee ó, bé ó mp̄a b̄intœme nd̄i abe e mbɔ'lu ĩ. Nó ó nyé á táare lé eyê'le bé m̄lǎb é buo buo.

35 Jɔ' dóbó lé á be, lé m̄u lé ekɔa ě, ompán bé ntɔ' d̄ihlě fúm nyé á be ě, zě léé e nye ó: «Biná gá bé w̄a' ó, é l̄n. Pum múno zě dwíne.

36 Búúlá b̄ar ba, bé f̄i, t̄o é mompóó ndwe e mokwár nd̄i w̄a' kúnókúno e biná gá é. Yúú jɔ', bé óbeě sá éde bé óbēm bwâm ĩ.»

37 Nó ó Yésus á léé bé ó: «B̄in b̄ar o t̄i, dwé' gá bé mode.» Bé ntɔ' d̄i e nye ó: «Á b̄ih s̄a' nyá? Zě b̄ih t̄o' bwâm bé bl̄er e misaɔ m̄i ódeniê minter mimbá é?»

38 Nye ó: «B̄in bé e bibl̄er bintíé? Tó dwê' ga.» Jɔ' bé á s̄il eláa byé é, bé zě léé e nye ó: «B̄ih bé e bibl̄er bitên, e l'ofú óbá.»

39 Nó ó Yésus á ze léε e bé ó, bé díli bur bíbêh sí é bwa'bwă' jahla, mimbɔŋ, mimbɔŋ. Jahla yaá, yé á be ó e bwá biká ajaa ká, byé tǐnă e nyûl biká é.

40 Bé zě sâ nó. Bur, bé á di sí ó, mimbɔŋ, mimbɔŋ. Mí' mimbɔŋ, bur nter; myúú, bur mowám mótên.

41 Nó ó Yésus á nua bíblêr bitên e l'ofú óbá baá, zě bĭn mĭh ká, zě dwě Zyëm ekĭba, ntô' pê' blêr bipêh, bipêh, tĭmle ómpún, ó bé dwê' bur byă. Nye zě kab bâr bíbêh ofú óbá baá.

42 Bur bíbêh zě de é de de de, díle.

43 Bipéh bíblêr le bipéh bí ofû byé á bu'o ě, bé á be ó sí syeŋ bye, lôŋlo mókúró ewám e mobá.

44 Burâm bé á de mode maá é, bé á be ó, laa ótósí otên.

Yésus lé ekô' é modíbé ká

(Mat. 14.22; Yh. 6.16)

45 Agúm bea né'ε, Yésus zě tíne ómpún bé ó, bé kpâhba kable é byêl, bé osâmlé, tô é l'ebúm é kóm-nkéé, nkô Bétséda. Jɔ' yaá, nyεε ólí' lé ebúulo émel e bâr.

46 Jɔ' nyé á síl ebúulo bé é, nye zě bére é l'ecô' ká, tó jø'la e Zyëm.

47 É jš' pum wé á dwíne ě, Yésus á be ó, nye tǐnă é l'ebâm nye omé, byêl, wé á be ó, wé mû témé mâŋ.

48 Nyé bée né'ε, ompún bé lé ekú ja'ra e ntú'ó, ebě pubó wé á be lé eduho ó, nko bé á be lé etô ě. Ngbáá be, yé mû lé etó sáa móláma mó mén né'ε, nyí zě dú be, lé etô le ekô' é modíbé ká! Nye zě sâ mpă sá léé ó, nyě laá ó bê.

49 Mpă bé á bee m̄r lé ekô' é modíbé ká í, bé á jø' ó, yé ó ndĭm. Búŋɔ bítĭm.

50 Ebě bíbêh, bé á be ó sí bee nye. Mopi' zě dĭm bé é mĭlâ. Cyé e cyé yaá, Yésus, nye e bé ó: «Talá gâ. Yé ó me! Ayí kpée ga só'ô!»

51 Nó ó mpɛ nyé á to kable é byêl ï, pubó ntô' síe, ompún bé, zě lanlě jéhě sâ yaá é buo buo.

52 Ebě bé á bé agúá jó'ò sá ésimá lé ébul bíblêr, lé á pa ku kpel elée ě, ebě milémé myóó, myé á be ó é lele lé ebû'la.

Yésus lé eti' mísyôblă é Genezarêt

(Mat. 14.34)

53 Nó ó é jɔ' bé á síl entaa mân, pyâl é lăl Genezarêt ï, bé zě syël byêl wóó é l'ebâm.

54 Jíh tí' bé á ku fulo é byêl, bur ntô' zě dwe'ş Yésus,

55 ntô' tónɔ míkâm é lal waá wíwêh, tô le enkéɔ mísyôblă myóó mímyêh é mítóó, tónɔ e myé gúmó yíyêh bé á jû'ra nye ě.

56 É gúmó yíyêh Yésus á tô-to ě, é mokwár, le binkana ndwe e mompóó, bur, bé á be ó lé eze e misyôblă myóó é mobehɛ, lé ejø'la e nye ó, nye mê'la ó, bé kúna s'ş nji e mongisa mó kán wé. Mɛr nyiwêh á kúna e mé é, á be ó sí ti'e.

7

Minjɔr bímpám bí óYúden

(Mat. 15.1)

1 OFarizyêh le búú óyê'le o mótié bé á duho ó Yeróselem, zě fwâl í gúmó Yésus á be ě.

2 Nó ó bé á ze bee búú ómpún bé lé ede e mobô e mobomo. Nó yé ó: bé á bé ajøø mé mpɛ mínjɔr mí bú'ó óYúden lé elée ě.

3 Tó koeb ó, oFarizyêh ndwe e búú óYúden bíbêh, bé abe lé ede, apă táarě pubɔ móbô lé edú mpě bú'ó yóó lé elée ě. Bé lé esâ nó ó, lé edú mínjɔr bímpám byóó, byé á lí'e ě.

4 Jɔ' bé lé ebúla-bula lé etó bwâm bíś'ş pátele ě, bé abe e nkul ede, apă sâ ndubó móbô mpɛ óYúden lé elée ě. OFarizyêh, bé lé eba'le myúú

mínjɔr mífɪh, mpɔ myaá lé elê'le mpɔ mâr lé ejala le efu'ro mómpéle,
mikâ', le mompɪ bɪnkohó mbĩmbiá é.

5 Nó ó óFarizyêɲ, bé e l'oyê'le o mótié, bé á ze dí e Yésus ó: «Ebe yé
ómpún bô ndí adú mínjɔr bímpám gá bíná, byé á lí'e ě? Ebe yé bée lé ede
móde é jɔ' bé tɪná l'apă jøø móbó mós é?»

6 Nó ó Yésus á biha e bé ó: «Ezayĩ á be ó sí kú gúă gwĩh mĩlǒb mín,
baányâ-bikúúú, baá ndí e lǒb wós tilá é kálara wé é! Yé ó tilá ó:
r <Zyëm, nyé elée ó:

«Kúl yĩ, yé lé ekú dwe mé dúu ó,
nji é bibĩ' bí nǔm kǔl.

Tó koeb ó, milémé myós, myé é bũl cera e me.

7 Kúm bâr baá lé edwe mé é,
nye ó kú be títo'ó, abe bá e nyɔm,
ebě miyé'lá bé lé edweela ě,
myé ó nji myaá mi bâr.» >

8 Bĩn bé ekú bĩr mótié mó Zyëm, kă kpel édú sós, nji mínjɔr bímpám bín
byé á lí'e ě.»

9 Nó ó Yésus á búla lé e bé ó: «Á mbia lé ebeë mpɔ bĩn lé ejyê' mótié mó
Zyëm é l'empah é l'efú ó, bĩn dú'o mínjɔr bímpám bín byé á lí'e ě!

10 Ebě Moyiz á lé e ó: «Dwé' fón e nyň dúu.» Nye á lé e ntémé ó: «Mɔr lóó
són, nkú nyň í, nyé ejala le ejúɔ.»

11 Nó ó bĩn bee bé eyê'le ó, mɔr nyiwêh óbêm lé e e són e nyň ó: «Sá bĩn
ngbáá bi ó, me gúli bĩn e yă é, yé mú ó kɔrbâɲ.» (Nó yé ó, «sá mâr á ke' ó,
nye ódwě Zyëm í.») † mâr sí lé e nó né'ε, mbeá wín, wé ó: nyé abe e nkul
ekă gúl són, nkú nyň, e ti.

12 Bĩn bé lé edwe nyé nkul waá ó, nye dí'e l'akă gúl són e nyň é zĩ mobi
mé maá.

13 Mbĩ sikálũ ñĩ ó lé egbéε mílõb mó Zyěm. Bĩn bé egbéε myé ó, é miyé'lá bĩn lé edweela ě. Bĩn bé lé esâ byúú bĩsá bí ébébe mbi waá é buo buo.»

Sá ndĩ e mpir é míh mó Zyěm ĩ

(Mat. 15.10)

14 Nó ó Yésus á bâ'le jébe emel e bũr, nye e bé ó: «Jó'lá gá me, bĩn bíbêh. Bĩn bé a kú gúá jô'lõ sá mé múno zě léε bĩn yĩ.

15 Sá ndĩ e mobomo ndwe e mpir é míh mó Zyěm ĩ, yé abě yaá lé eduhõ kũl, zě nĩ mũr é nyũl ĩ. Sá ndĩ elœ' mũr é míh mó Zyěm ĩ, yé ó yaá lé epãm mũr é num ĩ. [

16 Nkũ núú mũr, nyé e mogwãl mó éjó'o ě, nye jó'a náã.]»

17 Nó ó, é jš' Yésus á duhõ gúmó bũr, bé á be ě, nye zě tó nĩ mběr. Nó ó ómpũn bé, bé á ze dĩ e nye ó, nye pê'la bé kikena yaá.

18 Nó ó nyé á léε e bé ó: «Zê bĩn tĩnã wã' ó, lú'ó pĩ'? Zê bĩn bé agúá ó, ntú' sá lé eduhõ kũl, nĩ é nyũl mũr, lé elœ' nyé é míh mó Zyěm ĩ?

19 Ebě yé anĩ nyé é léme tâŋlũ. Yé enĩ ó, é mo, kã pyãl kũl.» (É lwĩb yaá, Yésus á be lé ekpel elée ó, mode mĩmêh mũ ó sí pubɔ.)

20 Nó ó nyé á bâ'le léε e bé ó: «Sá lé epãm mũr é num ĩ, yé ó lé elœ' mũr.

21 Ebě ebébe ndwe e bíbébebébe bíjõ' bíbyêh, byé eduho ó, é nyũl mũr tâŋlũ, lé etĩ é lémé wé. Byé ó:

bimalá,

díbe,

ejóó é bũr,

mifyeba,

22 zóó bĩsã,

bĩn,

bilwĩb bíkúũŋá,

bilwĩb bí fúlàs,
 egú,
 movó',
 mobún e nkéá nyúl,
 ompá.

23 Bisá bĩnĩ bíbyêh, byé eduho m̃r ó, é nyúl tânlă, ntô' sıl éloe' nye.»
 M̃má bikúl lé ebú'lă Yésus
 (Mat. 15.21)

24 Nó ó Yésus á ze mua í gúmo yaá, zě tô lal ndĩ bã' e nkană Tĩr ĩ, zě nĩ é gúú mběr. Nye á bé akpel ó, m̃r gúña ó, nye ó tĩ' tânlă. Sâ gwár, nye á bé abe e nkul efwab.

25 Nó ó núú m̃má mwân wé á be e bébebébe sísim ĩ, zě jó'ô lós mó Yésus. Jĩh tĩ' nyé á ku jó'o we, nye ntô' zě pyâl gúmó nyé á be ě, zě bĩ' mpóm sí é míh mé.

26 M̃má waá á be ó silě lăl Grês, duhő Fénika, é lăl Sirĩ. Nó ó nyé á ze jø'la e Yésus ó, nye pé'ε mwân wé eleme.

27 Nó ó Yésus á ze léε e nye ó: «Bírĩ bwá ó mběr, bé p̃a' táarě de é de de, díle, ebě yé asiŋa ó, mode lé ejú'a le edweŋɔ bwân ĩ, mé búla dweŋɔ bwá ómpyê.»

28 Nó ó nyé á ze biha e nye ó: «Dâ ě, yé ó nó. Dãm be nó, ompyé ndĩ sí tēble ě, bé lé ede bĩtwĩ' móde bwân lé efi' ĩ.»

29 Nó ó Yésus á léε e nye ó: «Ebe mpĩha gő nĩ, búlâ. Tó' kwár gő. Eleme mó sile gô, lí duho.»

30 Nó ó m̃má á búla, tô mběr wé, tó koeb mwân wé njá' sí é duó, eleme, lé osí p̃'a.

Yésus lé eti' m̃r á be gú' í

31 Nó ó Yésus á bâ'le duhö läl Tîr, ntô' tó cøø í läl Sídon, zě bâ'lě fulo é l'ebúm é máŋ mó Galilê, lé etó ntaă lal ndí e binkana ewâm ĩ.

32 Nó ó bé á ze nye e mur á be ntó', agúă pyéε mókăŋ í. Bé zě jø'la e Yésus ó, nye kéli nye mobó é nyûl, lé eti' nye.

33 Nó ó Yésus á ze tô e syôblă waá gúmó búú bâr, bé á bé abe ě, ntô' gbâ nyé mpiné é mogwâl tâŋlă, ntô' syεε mócyéelé mé, fúulo nyé mă é ĵim.

34 Nye ntô' dwê' kú, fila mísôh. Nye e mur waá ó: «Efata.» (Nó yé ó: «Bóă.»)

35 Cyé e cyé yaá, mogwâl mo mâr waá ntô' bóa. Ĵim yé ntémé, zě kœa. Nye ntô' táare lé elwīb mbĩmbiá.

36 Yésus zě cyêl bé mpéné ó, bé l'alée mâr fih lóo waá. Dăm be nó, bím nyéε á léε ó, bé ayí léε ě, bím yaá ntémé ó bé á tô le elée lóo waá é.

37 Bé á be ó sí bül jéhe bísyéélá byaá é buo buo. Bé ó: «Sá yíyêh nyé lé esâ ě, yé é mbia. Dăm be óntó', bé ebánă jó'o. Bur o bá be bigú', abe e nkul elwib ĩ, bé mû ó lé elwib.»

8

Yésus lé edwe bâr otóósi onâ mode

(Mat. 15.32)

1 É molû maá, emel e bâr, lé á be ó sí bâ'lě fwâl gúmó Yésus á be ě. † mpu bé á bé abe e sá éde ě, Yésus ntô' jébe ómpún bé. Nye ó:

2 «Me lé ejô' bâr bâ' nkoó, ebě biná gá boo nóó, bí di mólú mólêl. Bé akă be e sá éde.

3 Bé mû ntémé ó, sí cyε' e za, til é nyé'ré. † mé sí bîr ó, bé fí'í, tô é mokwár mójó wá, búú bâr, bé ótó nkaŋa sí téme ză é l'eguú e zâ, ebě búú bâr ó sámá yî ĩ, jaá ó duho.»

4 Nó ó ómpún bé, bé á biha e nye ó: «Bîh bé e nkul esâ nyă, ó bîh koébi bím móde mé ójala e bur bâ' ě, bur ntémé é féhá-sí mpu?»

5 Yésus ntô' dí e bé ó: «Biblêr, bí kă lí' bintíé?» Bé e nye ó: «Támbel.»

6 Nó ó nyé á léé e bur ó, bíbêh dí'e sí. Nye ntô' nua bíblêr támbel byaá, zě dwě Zyěm ekíba, ntô' pê' byé bipêh, tô le edwe ómpún bé ó, bé kába bur byă. Bé zě nua, kab bâr bíbêh.

7 Bé á be ntémé ó, e bwá bé ófû, agúm kă buo. Yésus zě dwě Zyěm ekíba é l'ofû baá, ntô' tímle ómpún bé ó, bé dwê' bur bă.

8 Bur bíbêh zě de, díle, kâr móde. Mompubu'ó móde ómpún, bé á tû'la ě, mé á si kaalo é l'ompyáa támbel.

9 Bur o bá be tí' ě, bé á be ó kwô' be ótósí onâ. Píe tí, Yésus zě búulo bé ó, bé tô' é mokwár mós.

10 Cyé e cyé, bé e l'ompún bé, bí kable é byêl, ntô' tô lăl Dalmanutâ.

Yésus lé ebene lé esâ óFarizyêh mosimá

(Mat. 12.38; 16.1; Lúk. 11.29)

11 Sámá óFarizyêh zě pyâl, bé e boo Yésus ntô' táare lé epíra mókăn. É l'efú lé elámɔ nye, bé zě dí e nye ó, nye sâ' bé esimá e nkul lé eduho é jóbó kú í.

12 Yésus kú zě fila mísôh, zě dí e bé ó: «Ebe yé bâr ó myă wí' lé ekpel ébee esimá é? Me lé elée bín cyecye ó, bé ákwó' bee esimá egwár!»

13 Nye ntô' lí'e be, bâl'le ní é byêl tûh'lä, tô é l'ebúm é mûh e kóm-nkéé.

Bébeběbě sikúlu óFarizyêh ndwe e l'osadwisiêh

(Mat. 16.5)

14 Tíñă yé ó, ompún bé, bé á be ó sí jîha lé enua bíblêr. Bé á ku be ó, njî e blêr gwár é byêl.

15 Yésus ntô' tíe bé ó: «Dí'é gá ncyê é motíí mó óFarizyêh ndwe e maá mo bâr mó Erôd%f8% ebě levôr bé ndí e yé é!»

16 Ompún bé ntô' timlě lšb waá pá'rá wós. Bé ó: «Nyé elée nó ó, ebe bîná ndí, akă be gá e bíblêr.»

17 Tó koeb ó, Yésus á be ó sí gúǎ sá bé á be lé etimle pá'rá wóó é. Nó ó nyé á ze dí e bé ó: Ébe yé bĭn bé elǎb lǎb blér yé á lí' bĭn píhe ě? Zê bĭn tíńǎ wâ' ó, apǎ cyêble, nkâ jó'o bá sá mé lé elée ě? Zê milémé mín, myé é lele lé ejó'o ě?

18 Zê bĭn bê wâ' ó, bĭn bæ e mĭh, abee? Le mogwǎl, ajó'o ě? Zê bĭn bé aba'lě sǎǎ é milémé mín?

19 Jǎ' mé á pê' biblêr bitên, dwe búrûm otóósi otén í, bĭn bé á lôŋlo mokwám móntíé e mompubu'ó móde maá?» Bé zě biha e nye ó: Éwâm e mobá.»

20 «Ndwe é jǎ' mé á pê' biblêr támbel, dwe bâr otóósi oná é, bĭn bé á lôŋlo ompyáa ontíé e mompubu'ó móde maá?» Bé e nye ó: «Támbel.»

21 Nó ó nyé á dí e bé ó: «Zê bĭn bé apǎ gúǎ jó'o ě?»

Yésus lé eti' ntím Bétséda

22 Bé zě pyâl Bétséda. Bur ntǎ' ze nyé e ntím, zě jǎ'la e nye ó, nye kéli nye mbô.

23 Nó ó nyé á ze mĕr ntím waá é mbô, bé ntǎ' pǎ'a é kwár. Nye ntǎ' syee nyé mocyéelé é mĭh, ntǎ' kel nyé mobó é nyûl, ntǎ' dí e nye ó: «Zê go lé ebeě sǎǎ ě?»

24 Ntím ntǎ' bée mĭh. Nye e nye ó: «Me lé ebee bâr, lé enøøla e bilí lé ekôé'.»

25 Nó ó Yésus á bâ'le kel nye mobô é mĭh, nye ntǎ' dwê' é túúŋ, ntǎ' ti'ě mbĭmbiííá. Nye á be ó, nye mû lé ebee bísa bíbyêh, é súlúlú.

26 Yésus ntǎ' búulo nyé mbër wé. Nye e nye ó: «Ayí bâ'lě tô é kwár nĭ!»

Yésus ó ndí Kríst

(Mat. 16.13; Lúk. 9.18)

27 Yésus, bé e l'ompún bé, zě tónǎ é mokwár bǎ' e nkanǎ Sezarê mó Fílip. É téme zǎ, nye zě dí e bé ó: «Bur, bé epǎ kú léé náǎ ó, me zě?»

28 Ompún bé ntǎ' biha ó: «Bâ' bâr, bé elée ó, go ó Yuánes Ndu-bur. Búú,

bé ó, go ó Éli. Báú ntémé, bé ó, go ó núú ngwíha mílǒb mó Zyěm.»

29 Nye ntô' bâ'lě dí e bé ó: «Á ðin bée, ðin bé elée ó, me zě?» Pyêr ntô' biha ó: «Go ó măr Zyěm á loem múló mó jóø ĩ.»

30 Yésus ntô' cyêl bé mpéné ó, bé l'anyamlě lée măr fih yúú só'ó é lú wé. Yésus lé ebal ómpún bé é lǒb éfie lé é ja' éfô'

(Mat. 16.21; Lúk. 9.22)

31 Yésus zě táare lé edwe ómpún bé miyé'lá. Nye ó: «Yé ejala ó, Mwân mó Mūr, nye sía e mítúú é buo buo. Otámá-bâr ó lal, ojòø o Mpáh Zyěm Yeróselem, bé e l'oyê'le o mótié, bé óbene nye. Nye ntémé ójúńɔ. Píe tí' é l'elú élêl, nye ópah é foo.»

32 Nye á lée bé lóo waá ó, é kpenlem. Nó ó Pyêr á ze tô e nye é bum, zě dwe nyé mobě.

33 Yésus zě dwibra, dwê' nko ómpún bé, bé á be ě, zě dwě Pyêr mobě. Nye e nye ó: «Sátan, pu'á mé é mîh! Mipehlá myô, myé abě myaá mó Zyěm, nji myaá mi bâr.»

Edú Yésus, lé ó go nkéni klôs yé

(Mat. 10.37; 16.24; Lúk. 9.23, 14.25)

34 Nó ó Yésus á ze jébe emel e bâr, bé e l'ompún bé. Nye ó: «Yé bé ó, mūr, nye lé ekpel édú mé né'ε, nye béna nye mūr tí. Nye a nkéé klôs yé. Nyé odú me.

35 Ebě mūr lé ekpel ékamle e tí' yé é, nye ódímle ye. Waá ómε'le ó, nyě dímlé ó tí' yé é lǒb wâm le waá Mbiambia Lóó é, nyíhă óba'le ye.

36 † mūr sí nua bísa bí sí nwâ' bíbyêh, fû'lă tó dímlě tí' yé né'ε, wáă nyom ndí nye tí' ĩ?

37 Yáă só'ó mūr ndí e nkul esíila e ye, ó nye bâ'la nuă tí' yé é?

38 Būr ó myă wî, bé ó ká be ódûl bé ózyěm offh! Mūr nyiwêh lé ekéla me, jó'o míyé'lá myâm fôn témé bíbîbla bí bâr ó myă wî' ĩ, Mwân mó Mūr ókéla ntémé mūr waá é dóbó nyé óze é moncenba mo Sóń wé, syeńa e

maá bééngles ndî ti ï.»

9

1 Nó ó Yésus á léε e bé ó: «Me lé elée bîn cyecye ó, é sámá bîr o ndî wâ' bánánâ' ě, búú bé aŋá dwe, bé l'apă beě Jø'a mó Zyěm lé ecyéłó é nkú'ũ.»
Yésus lé esíila nyûl
(Mat. 17.1; Lúk. 9.28)

2 Molú tóbó mé osí laa né'ε, Yésus zě nuă Pyêr, bé e Jacques ndwe e Yúá- nes. Nye zě tô e bé é bwa'bwa' écø'. Bé á be gû' ó, bé omé. Nye zě síila nyûl é míh mósó. Nye á be ó, nye mû đî nyîn mbi fîh.

3 Míkán myé, myé á be ó lé ebûl pan, myé mû é pumo pumo, kâr tua e m̄r é sí nwâ' ndî e nkul elij míkán myé é pumo pumo mbi waá.

4 Nó ó Éli, bé e Moyîz, bé á ze nyîn gúmó bé á be ě, Yésus, bé e boo nósó zě léela.

5 Nó ó Pyêr á ze léε e Yésus ó: «Yê'le, yé é laŋlě mbia ó, bîná dí'e gá wâ. Bîná fúma gá per, bisa' bilêl: le yô, le yaá mó Moyîz ndwe e yaá mó Éli!»

6 (Nye á bé agúă sá nyé á jala le elée ě, ebě bé e búú ómpún, bé á be ó lé ebûl jó'o búá.)

7 Dwiné zě búuro be. Ompún, bé kă jó'o ó, núú twíí lé eduho é dwiné t̄ŋlě, lé elée ó: «Nwâ', nye ó mwân kpěl wăm. Jó'á gá nye.»

8 Cyé e cyé yaá, ómpún ká dwê'la né'ε, bé kă bee ó Yésus, nyé osí lí' nji nye omé.

9 Jø' bé á be, bé mû téme efulo écø' ĩ, nó ó Yésus á cyêl bé mpéné ó, bé l'anyamlě léε m̄r sá bê beé é, tó pyâl é jø' nyéε, Mwân mó M̄r ópah é foo ě.

10 Nó ó bé á ze ba'le sá nyé á léε bé é, ntô' tô le edíila pá'rá wósó ó: «Nyé

epã ká gôm élée é yě, é lǎb «épah e fóo» wí' ě?»

11 Nó ó bé á ze dí e nye ó: Ébe yé oyê'le o mótié bée lé élée ó, yé ejala ó, Éli táara pyâl ĩ?»

12 Nye ó: «Yé ó nó: Éli ó ngú táarě pyâl, lé ezě komlo bísá bíbyêh. Sâ gwár, pǎ' pahle gá ebe yé yé ndí tilá é Ká Sáá ó, Mwân mó M̄ur ósia e mitúú é buo buo, le epyého ě.

13 Nó ó mé lé élée b̄in ó: Éli, nyí beá ze. Bé á lê'le nye ó, mbi cére wíwêh bé á kpel elê'le nye ě, mp̄u yé ndí tilá é Ká Sáá é lú wé é.»

Yésus lé eti' mwân á be e l'eleme ě

(Mat. 17.14; Lúk. 9.37)

14 Nó ó é jǎ' Yésus bé e l'ompún baá, bé á búla, tónǎ nko búú ómpún bé á lí' ĩ, bé á to koeb ó, emel e b̄ur, lé á be ó lé eb̄umra bé é nká, koeb̄o ntémé ó, oyê'le o mótié, bé á be ó lé ep̄ira mókǎn e be.

15 J̄ih tí' ém̄el e b̄ur, lé á bee Yésus, bé ntô' zě t̄ora, zě fim̄o m̄ikâm, lé etó soho nye.

16 Nye zě dí e l'emel laá ó: «B̄in boo n̄óó, bé ep̄ira mókǎn é wáǎ lǎb?»

17 Núú m̄ar é l'emel e b̄ur laá zě biha e nye ó: «Yê'le, me bé ó sí ze e m̄a m̄ur̄am w̄am gó yé, ebě, nyé e bébebébe sísim ndí es̄a nyé ó, nye ayí lwib ĩ.

18 Nó ó gúmó yíyêh sísim waá lé em̄er nyé é, wé enkeŋ-nkeŋ nyé sí. Mogûl d̄i pyâl nyé é num, nye d̄i lwaare móje, nye m̄u é s̄únúnú. Nó ó me bé ó lé ej̄o'la e l'ompún b̄o ó, bé pé'ε nye sísim waá, bée l'ako'o.»

19 Yésus ntô' léε e bé ó: «B̄in b̄ur o ndí akpel éb̄u'la ě! Me k̄a' b̄a'lě di é sámá yín, tó pyâl é yáǎ j̄o' ě? Me ód̄ihbe b̄in, tó f̄i' yáǎ gúmo ě? Ntá' gá me e mwân n̄i k̄a.»

20 Bé ntô' t̄o nyé e nyǎ. J̄ih tí' sísim waá, wé á k̄u bee nye, wé ntô' zě ncyen mwân waá é gu' gu' gu', nkeŋ nyé sí. Nye ntô' t̄o le eb̄iila sí e sí,

egûl é n̄m é ntomo ntomo.

21 Yésus zě dī e s̄ŋ mwân ó: «Yé m̄ mimbú m̄ntíé nyé ndī e l'ekpaá l̄ ĩ?» S̄ŋ zě biha ó: «Táare é l'osohó wé, zě kumo e m̄h é dóbó l̄i.

22 Bī' b̄jɔ', wé enkeŋ nyé é duró. Byúú b̄jɔ', wé lé enkeŋ nyé é modíbé ó, wé já ó nye. D̄m be nó, gwɔɔ, j̄ó'ó b̄h nkoó. Kemí b̄h, í gó bé e nkul eko'o wá.»

23 Yésus, nye e nye ó: «Gwɔɔ léé ó: † gó bé e nkul eko'o wá!...» S̄ gwár, mem, mé elée gó ó, m̄r lé e j̄yê' táá bú'ó yé bóo Zyëm í, nye ó e nkul esá sá yíyêh.»

24 Cyé e cyé yaá, s̄ŋ mwân ntô' léé ká ká ó: «Mí j̄yê' táá bú'ó yâm bóo nye! S̄ gwár, ntă' l̄l bú'ó yâm.»

25 Yésus ntô' bee ém̄l e b̄r lé á be lé emâ'la é gúmo yaá é. Nye zě b̄m e bébebébe s̄sim. Nye ó: «S̄sim lé esâ ó, mwán nwâ' ayí jó'o, nkû lwib ĩ, mé elée gó ó: duhá nyé é nyûl. Akă b̄'lě zě n̄ nyé é nyûl.»

26 S̄sim waá ntô' bahle nkoémê, ncyen mwân waá é buo buo, zě duho, lí'e nyé náă sí é séhé. B̄r é buo buo bé á léé ó: «Nyí dwe!»

27 Nó ó Yésus á ze m̄r nye é mbô, zě gb̄l nyé sí, cyêl nyé c̄icyêl.

28 É j̄' Yésus á búlă mb̄r í, omp̄n bé, zě dī e nye, bé m̄ bé omé ó: Ébe yé b̄h bæe, bé ako'o lé epe' wé é?»

29 Nye ó: «Wín̄ mb̄i bébebébe s̄sim, wé lé ekú dwihɔ-dwihɔ ó, n̄i é z̄ minj̄'la.»

Yésus lé ebal omp̄n bé é l̄b éfie lé é j̄' mbá

(Mat. 17.22; Lúk. 9.43)

30 Bé ntô' laă gúmo yaá, zě ntaa sí Galilê. Yésus á bé akpel ó, b̄r gúŋa fúm nyé á be ě,

31 ebě nye á be lé eyê'le omp̄n bé. Nye ó: «Mwân mó M̄r ókehɔ é mobó mó b̄r. Bé ój̄u nye. Nó ó, j̄' bé óbě sí j̄u nyé é, é m̄hó l̄l píe t̄' ĩ, nye

ópah é foo.»

32 Dãm be nó, ompún bé, bé á bé agúǎ jó'ò sá nyé á léε bé é. Bé ntémé bé á be ó lé ekpée lé edí nyé tíá tĩ.

Zé ndí é bũl bwa' é Jø'a mó Zyëm?

(Mat. 18.1; Lúk. 9.46)

33 Nó ó bé á ze pyâl Kapernáum. Jø' bé á be, bé mû mbër í, Yésus zě dí e l'ompún bé ó: «Yé bĩn bé lé edo zĩ e zĩ í?»

34 Jø' bé á jó'o tíá waá é, bé á kũ di ó, nji é puuu, ebě zĩ e zĩ bé á be ó lé edo, lé ekpɛl égúá mûr lé elaa búú é mpwa' nkũ ĩ.

35 Nó ó Yésus á ze di sí, ntɔ' jébe mílúmlú myé ewâm e mimbá. Nye e myé ó: «Mũr lé egòm cyé éfó' é, nyé ejala le edi mûr epíhe é sámá yín, bĩn bíbêh. Nye dí'e ntémé syêl mosâ wín, bĩn bíbêh!»

36 Píe tí, Yésus zě nua mâncyòm, cyêl nyé é míh mɔ́, ntɔ' beŋle nye. Nye ó:

37 «Mũr nyiwêh ónuǎ mbi mâncyòm wí' mbĩmbiá é díé lâm ĩ, nyí nua mé mũr tí. Mũr núá mé é, nyé anua mé e me; nyí nua ntémé mũr á ntĩh me ě.»

Bur o nkóm gá wíná

(Mat. 10.40; Lúk. 9.49)

38 Nó ó Yuánes á léε e Yésus ó: «Yê'le ě, bĩh bé á be ó sí bee núú mûr lé epɛ' bũr moleme é díé lô! Bĩh zě kamle nyé lé ebâ'lě sâ syéélá yaá, ebě nyé abe mûr sámá gá yíná.»

39 Nó ó Yésus á biha e nye ó: Ákamle gá nye, ebě mũr, nyé abe e nkul esâ mósímá é díé lâm, nye ntɔ' kǎ fœ' mé é cyé gwár e gwár yaá.

40 Ebě waá ndí abe bĩná gá é nkòm kóm-nkéé é, nye é nkòm gá wíná.

41 Me lé elée bĩn cyecye ó, í mûr sí dwe bĩn bélé módíbé mó éde, ebe bĩn ndí bur o ndí egúmo e Mũr Zyëm á loem múló mó jóø né'ε, mũr waá óbĩ

mpǎŋ myéna mé.»

Mobúblá

(Mat. 5.27; 18.6; Lúk. 17.1)

42 «É nkǒ pá' bwán ó ndí ejyê' táá bú'ó yóó bóo me ẽ, mur nyiwêh ógbâ ébǔ' lé óbim ngwár tĩ' é léme ẽ, yé á ngbáa mbia é pá' wé ó, bé tíila nye bwa'bwa' ékó'f9% é twíí, guho nyé é mân.

43 Yé bé ó, mbó gô ngwár ó lé esâ ó, go dúma é l'ebébe né'ε, tí'á wê, ebě yé é bül mbia é pá' gô ó, go dí'e e jyém, tó beě tí', abe ó, go dí'e e mobó móbá mô, ntô' tó é Gehên: Bí-si'e ndí adíme-dime ẽ. [

44 É tĩ, «bilúmó lé epo'lo nyûl ỉ, byé abe lé edwe. Si'e ntémé adíme-dime.»]f10%

45 Yé bé ó, kũ gô, wé ó lé esâ ó, go dúma é l'ebébe né'ε, fuó tí'e we, ebě yé é bül mbia é pá' gô ó, go tó' beě tí' e tí'lǎ kũ, abe ó, go dí'e e mokũ mobá mô, ntô' tó guhǒ é Gehên. [

46 É tĩ, «bilúmó lé epo'lo nyûl ỉ, byé abe lé edwe. Si'e ntémé adíme-dime.»]

47 Yé bé ó, díh lô ó lé etíne gó ó, go dúma é l'ebébe né'ε, fuó pε' le. Yé é bül mbia é pá' gô ó, go tó' é lal mó Zyém e ntwǎn díh, abe ó, go dí'e e míh mímêh mobá mô, tó guhǒ é Gehên.

48 É tĩ, «bilúmó lé epo'lo nyûl ỉ, byé abe lé edwe. Si'e ntémé adíme-dime.»

»

Kíkèna ékpa

(Mat. 5.13; Lúk. 14.34)

49 Ébě mur nyiwêh óbe tĩ' ó, si'e nĩ é nyûl é dwíí mpu ékpa.

50 Ekpa, lé ó sá ndí é mbia ẽ. Sâ gwár, ékpa, bé akã jómo né'ε, yé yé óbâ'lè sâ ó, lé bí'e mojómo mé? Dí'é gá e l'ekpa é monyûl mín. Bĩn bé a tí'é é motala pá'rá wín.»

10

Ejóó lé ébâ

(Mat. 5.31; 19.1; Lúk. 16.18)

1 Nó ó Yésus á m̄a í gúmo yaá, zě tô lăl Yúda, ntô' ntaa, tô é p̄n Yurdêŋ kóm-nkéé. Emel e b̄ar ntô' b̄a'lě fwâl gúmó nyé á be ě. Nye zě táare lé edwe bé miyé'lá mp̄a nyé á bea s̄a-sa ě.

2 Nó ó búú óFarizyêŋ, bé á ze, lé ezě lám̄o nye. Bé ntô' d̄i e nye ó: «Zê motié gá m̄iná, mé lé em̄'le ó, m̄ar̄m bíri m̄amá wé ě?»

3 Nó ó nyé á biha e bé ó: «Moyîz á tiile b̄in lása étie é l̄b waá?»

4 Bé e nye ó: «Moyîz á dwe b̄ar nkul ó, m̄ar t̄íla kálara ejóó lé ébâ, dwe myél. J̄' yaá ó nyé nd̄i b̄em búulo nyé é.»

5 Nó ó Yésus á léε e bé ó: «Moyîz á tiile etié éñi ó, é l'efú l̄in, ebě b̄in bé é b̄ul lele m̄iléme.

6 S̄a gwár, é l'etээрí, «É j̄' Zyem á cyê sá yiyêh ě, nye á komlo b̄ar ó: nwâ', m̄ar̄m; núú, m̄amá.

7 Ebe nó ó m̄ar̄m ólí'e s̄ŋ e nyčŋ, tó nara e m̄amá wé é.

8 Bíbêh, bé óbe ó, bé m̄u p̄uno gwár.» Bé akã be obá, n̄ji ngwár.

9 M̄ar l'ayí b̄ê' sá Zyem nyí lar ĩ.»

10 J̄' bé e l'omp̄án bé, bé á be, bé m̄u é mb̄er t̄aŋl̄ă ĩ, bé zě b̄a'lě d̄i nyé tíá é l̄b waá.

11 Nó ó nyé á léε e bé ó: «Ā m̄ar sí búulo m̄amá wé, b̄a f̄ih né'ε, gúa ó, nyí s̄a m̄amá efô' wé ebébe ebě nyí s̄a m̄ifyeba.

12 ĩ m̄amá sí b̄'á e nj̄am wé, tô é l'ebá éf̄ih wá, nyí s̄a m̄ifyeba ntémé ó n̄i.»

Yésus lé es̄u bwóóncyöm mocye' mo mpóm

(Mat. 19.13; Lúk. 18.15)

13 B̄ar ntô' ze nyé e bwán b̄óó, ó nye kéli bé mobô. Omp̄án bé béε zě beně syéélá yaá, dwe bé mobě.

14 Mp̄ Yésus á bee nó é, nye nt̄' jó'ò syéélá yaá ebébe. Nye e bé ó: «Bírí gá bwóóncyòm, bé nt̄' nko mé ndí í. Ayí fo gá be, ebě Jø'a mó Zyěm, yě cyéla ó, é l'efú é b̄r o ndí mp̄u bé é.

15 Me lé elée b̄n cyecye ó, m̄r nyiwêh ndí anuă Jø'a mó Zyěm mp̄u mâncyòm í, nye ákwó' nî tí.»

16 Nye zě beŋle bwá baá bíbêh, kel bé mobô, le es̄u bé mocye' mo mpóm. Mbil bisâ

(Mat. 19.16; Lúk. 18.18)

17 Mp̄u nyé á be, nye m̄u lé etáarě cen ĩ, núú m̄r zě tô k̄m, tó k̄r móbóó sí é míh mé, nt̄' d̄i e nye ó: «Mbiambia yê'le, me s̄a' wáă mbí s'ó'ó ndí ó, me bí'e w̄m nkôb é tí' nj̄m dia?»

18 Yésus zě biha e nye ó: Ébe yé gó jébé mé «mbiambia m̄r»? Yé abe e m̄r ndí é mbia, nji Zyěm nye omé.

19 Gí gúa mótié mó Zyěm. Mé elée ó:

«Anyamlě j̄u m̄r.

Anyamlě s̄a mífyeba

Anyamlě díbe.

Anyamlě lée mp̄ul é l̄b míš gō m̄r.

Anyamlě nua m̄r s'ó'ó e bikúúŋú.

Dwé' fón e nȳŋ dúu.» »

20 M̄r n̄i zě lée e nye ó: «Yê'le, mí ba'le mótié món̄i mímêh, táare é l'onycòm w̄m, zě kumo e m̄h é dóbó ĩ.»

21 Yésus zě dwê' nye, kp̄el ntémé nye. Nye e nye ó: «Yé lé esáa gó s̄a gwár. Tó', tó bémă bím bísá gó ndí e byé é. Go a dwé m̄n̄jyêb-n̄jyêb m̄n̄ tí. J̄' yaá ó gó óbi ókúm le ogbaa é buo buo é jóbó kú, kwá mó Zyěm í. Píe tí, gó ozě d̄u me.»

22 Njó'á m̄r waá á jó'o mp̄iha waá é, nye nt̄' lwaare mpóm, búla é góé'rá góé'rá, e mocye' mo nȳl, ebě nye á be ó, e bisâ twíha.

23 Yésus zě dwê' ómpún bé, bé á bumra nye é nká é. Nye ó: «Yé é bül kɔbla lé ení é Jø'a mó Zyëm é jɔ' mâr ndí e l'okúm le ogbaa é buo buo ẽ!»

24 Ompún bé, zě jéhě lwĩb yé. Yésus ntô' bâ'lě léε e bé ó: «Bwán bâm, yé é bül kɔbla lé ení é Jø'a mó Zyëm!

25 Mpɛ yé ndí é kɔbla ó, chameau láŋa é l'egúá é ndondo ẽ, jø' gwár e gwár yaá ntémé ó ndí é bül kɔbla ó, mbil bisâ ní'e é Jø'a mó Zyëm í.»

26 Bé ntô' jéhě lwĩb yé paŋ, laã mpɛ bé á táare jéhe yé é. Bé ntô' díila pá'rá wóó ó: «Yé bé nó né'ε, zé nyεε óko'o lé ení é tí' njëm dia ẽ?»

27 Yésus zě dwê' bé é táúŋ, ntô' léε ó: «Yé ákwó' bána é l'efú é bâr, bé bur o ti. Sâ gwár, só'ó yé ó, abe e nkul ekâr Zyëm. Zyëm ó ndí e nkul esâ bísá bíbyêh.»

28 Pyêr zě nuã lwĩb. Nye e nye ó: «Pã' bee! Bĩh bí lí'e bísá bíh bíbyêh, nji lé edú go.»

29 Yésus, nye e nye ó: «Me lé elée bĩn cyecye ó, yé abe e mur ndí, sí lí'ẽ mbër wé, obĩš bé, okél bé, nyčŋ wé, sɔŋ wé, bwán bé, nkâ bipemé byé ebě lšb wâm, le mpɛ nyé lé ebû'lă Mbiambia Lóó é, ódi, abâ'lě bi byé zɔ' nter bánánâ, é jɔ' yi.

30 Nye óbúlă bi mĩmbër e bipemé. Nye ókœb óbĩš le okél, le onyčŋ, le bwân. Nye ótirɔ ntémé sí'e é bené píhe! Nó ó, é jɔ' éman e sí nwâ, lé ópyâl ĩ, mur waá óbi ntémé tí' njëm dia.

31 Sâ gwár, buobuo bâr o ndí efó' é, bé ócyêb é cyé bâr o bé épíhe. Baá ndí epíhe ẽ, bé ócyêb é cyé bâr bé éfô'.»

Yésus lé ebal ómpún bé é lšb éfie lé é jɔ' lël

(Mat. 20.17; Lúk. 18.34)

32 Nó ó bé á be ó, bé mû lé ebére é zĩ, lé etô Yeróselm, Yésus efô', ompún bé lé ebɔma nye. Mílème myé á be ó bé cyelá kú é búá. Búú bâr bé á be ó lé edú be, lé ejó'o ntémé búá. Yésus zě jébe mĩlúmlú myé ewâm

e mimbá é l'empah, zě léε myé sá múno zě pyâl nyé é.

33 Nye ó: «Pǎ' bee ga! Biná mû ó lé ebére gá Yeróselem ó yî. Bur, bé ókeha Mwân mó Mur, kwá ojòø o Mpráv Zyëm ndwe e l'oyê'le o mótié. Bé ótí'ě lǒb wé, ntǎ' dwe nyé mobě mo jálá e l'efie ě. Bé okéha ntémé nye kwá bur o bíkûl.%f11%

34 Nye ója'ra e l'ezǎm. Bé ósyεε nyé mocyéelé é mîh, le efúura nyé mimbíhé, jû nye. É l'elú élêl píe ti, nye ópah é foo.»

Tía mó Jacques bé e Yúánes

(Mat. 20.20)

35 Píe ti, Jacques bé e Yúánes, bwán mó Zébedê, zě díhlě bă' e Yésus. Bé e nye ó: «Yê'le ě, bîh bé egòø ó, sá yíyêh bîh bé ódî gó é, go dwê' bîh yǎ.»

36 Nó ó Yésus á búla dí e bé ó: «Bîn bé ekpel ó, me sâ' bîn yě?»

37 Bé zě biha e nye ó: «É jǎ' gó óbe, go mû é dia kûm yò ě, me'lá ó, bîh dí'e bă' e go: nwâ', é mbó éjâm; núú, é mbó émyěl.»

38 Nó ó Yésus á léε e bé ó: «Bîn bé agúǎ sá bîn lé edî mé nǎ. Zê bîn bé ó e nkul edîhbe mîtúú mé mû kúnókúno lé eja'ra e myé é, nkâ nuǎ ndubó mîtúú mé mû lé enua wî' ě?»

39 Bé zě biha e nye ó: «Bîh bé ó e nkul edîhbe mye!» Yésus, nye e bé ó: «Yé ó nó: bîn bé ódîhbe mîtúú mé mû kúnókúno lé eja'ra e myé é, le enua ndubó mîtúú mé mû lé enua wi.

40 Sâ gwár î, é pá' édi é mbó éjâm, nkâ é mbó émyěl wâm î, ntú' mêm tí'é wíhǎ lǒb. Bîdia byaá, byé ebóno ó, baá byé á bea komlǒ é l'efú lóó é.»

41 Nó ó é jǎ' búú ómpún ewâm, bé á jó'o lǒb waá é, bé zě jó'ò Jacques bé e Yúánes ebébe, zě dweŋǒ bé mobě.

42 Yésus zě jébe bíbêh. Nye e bé ó: «Bîn bé egúa ó, oháaden, bé e bur o ndî enyîn ó, bé ó minjòø-bǎr nǎ? Bé elê'le bûr mpêl é bébe bébe. Bur ónîní bósó, bé ekpel ó, bé tíbla bur o ndî é jò'a yósó é.

43 Sâ gwár, mbî syéélá waá, wé ajala le esyéε pá'rá wín. † mâr ngwár é

sámá yín sí kpel ényîn mâr nîní né'ε, nye dí'e syêl mosâ wín.

44 ƒ mâr ngwár é sámá yín ntémé sí kpel édi éfô' né'ε, nye dí'e syêl mosâ wín, bîn bîbêh.

45 Ebě Mwân mó Mær, nye mær tí' á bé aze ó, bur séa e nye. Nye á ze ó, nyεε séa e bur, le edwě ti' yé, lé ezě táă góo, le efêr bâr é buo buo é mpila ébébe yóó é pololo.»

Yésus lé etí' Bartimê ntím

(Mat. 20.29; Lúk. 18.35)

46 Nó ó bé á to pyâl é Yeríko. É jǝ' Yésus á mua í nkana yaá, bé e l'ompún bé, e mpámpá' bâr ǐ, núú ntím, Bartimê, mwân mó Timê, %f12% á be ó ndîndîl é nkpâh mpa'á, lé epyeh-pyeh bâr mobô.

47 Jǝ' nyé á jó'o, ó Yésus, mær Nazarêt ó nǐ í, nye zě lwib kú kú ó: «Yésus, Mwân mó Dávid ǝǝ, jǝ'ǝ mé nkoó ǝǝ!»

48 Bur é buo buo, zě dweŋɔ nyé mobě. Bé e nye ó, nye díbla n̄m. Nyεε kú bā'lě bîn twíí kú. Nye e nye ó: «Mwân mó Dávid eee, pǎ' kú jǝ' mé nkoó ǝǝ!»

49 Yésus zě cyêb. Nye e bé ó: «Jéba gá me nyǎ.» Bé zě jébe ntím. Bé e nye ó: «Talâ. M̄ɣá sí. Nyé ejébe go!»

50 Nye ntǝ' myǎh len kâr wé, ntǝ' mua é bâ, tô nkǝ Yésus á be ě.

51 Yésus zě dí e nye ó: «Gó egǝm ó, me sâ' go yě?» Ntím zě biha e nye ó: «Yê'le, pǎ' kú sâ ó, me bā'la bee ɱ!»

52 Yésus ntǝ' léε e nye ó: «Tó'. Bú'ó yô, yí ti' go!» Cyé e cyé yaá, nye ntǝ' bánǎ bee, zě nî é sámá mó Yésus.

11

Epyâl mó Yésus: Nya'-nǝn, nye ó odumo ó Yeróselm!

(Mat. 21.1; Lúk. 19.28; Yɱ. 12.12)

1 É jǝ' bé á be, bé mû kúnókúno e Yeróselm, bǎ' e Batfagée le Bétanî, é

l'Ecó' lé Óliviê ě, Yésus zě lómo ómpún bé óbá.

2 Nye ó: «Tó' gá kwár ndí biná gá tǐnǎ mbie-mbíě nǐ. É jɔ' bǐn bé ópyǎl gǔ' ǐ, bǐn bé ókpáhbě koeb mâ kam-ntul tiilá, nye tǐnǎ, mur apǎ kable nyé é koo kú. Bǐn bé a tíí nyê. Bǐn bé oze e nye.

3 ǐ mǎr sí dí bǐn ó: «Bǐn sá mpunû ebe yé?» nê'ε, bǐn bé a bíhá e nye ó: «Ebě Njòø wíh, nye lé egòm nye. Nye ókpáhbě búulo nyé wǎ' é bánánâ.» »

4 Nó ó bé á tô, zě tó koebɔ mâ kam-ntul tiilá kǎl é l'ebê é nkpáh mpa'á. Bé ntô' tii nye.

5 Búú bǎr o bé á koeb tǐ' ǐ, bé zě dí e bé ó: «Ebe yé bǐn lé etii mâ kam-ntul nǐ é?»

6 Bé ntô' biha e bé mpǔ Yésus á léε bé é. Bur baá ntô' bǐr bé ó, bé tô' e nye.

7 Bé ntô' búla e mâ kam-ntul kwá mó Yésus. Bé zě kel nyé mǐkán myóó é koo, Yésus ntô' kable ti.

8 Bur é buo buo zě jan mǐkán myóó mpa'á e mpa'á. Bǎ' jan mómpúhó bíí bé á tô le etí'e é bipemé é.

9 Bur o bá be nye dóló, le baá bá dû píhe ě, bé á be lé ebû bíyánǎ, lé elée ó: «Hosána»%f13% «Bíná sê'la gá waá lé eze e díé mó Dâ ě!»

10 «Mocye' mo mpóm, mé dí'e é Jø'a lé eze ě, yaá Són mpám gá wíná, Dávid á bea cyêl ǐ.» «Hosána ǐ jóbó kú.»

11 Yésus zě pyǎl Yeróselem, ntô' tó ní é l'ebehε e Mpáh Zyëm. Jɔ' nyé á síl edwê' é mompah mǐmêh ě, nye ntô' pyǎl kǎl, tô Bétanî, bé e l'ompún bé ewâm e l'obá, ebě yé á be ó, yé mù pá' bíí-kǎ'.

Yésus lé ekáalě lí figyê

(Mat. 21.18)

12 É mén tǐ, é jɔ' bé á nkěë Bétanî ǐ, Yésus á be ó, nye mù lé ejó'o zâ.

13 Mpɛ nyé á cyêb ká ká, beë lí figyê e biká é, nye zě tó dwê' nkâ nye óbêm koeb mpúmó fí. Jɔ' nyé á ka kumo é l'etín é lí sí í, nye á koeb ó, nji biká e biká, ebě yé á bé abě jɔ' nkónó ófigyê.

14 Nó ó Yésus á ze léε e lí figyê ó: «Abe e lúú dóbo, mur ókă dě bumó yô!» Ompún bé, bé á si jó'o sá nyé á léε ě.

Yésus lé efo óbéma o bísó'ɔ́ í Mpáh Zyěm
(Mat. 21.12; Lúk. 19.45; Yɛ. 2.13)

15 Nó ó bé á pyâl í Yeróselem, Yésus zě nî é l'ebɛɛ e Mpáh Zyěm. Nye ntô' táare lé efo bâr o bá di-di fí' lé ebéma bísó'ɔ́, le baá bá ze-ze lé ezě bwâm ĩ, bíbêh. Nye ntô' nkeɲ ótêble o bâr o bá síila-siila bimɔn ĩ, síl élô'lo bídia bí bâr o bá di béma mopiba ě.

16 Nye á bé adwe bá mur epúla lé etí'e ébɛɛ e Mpáh Zyěm lé enkée yúú só'ɔ́.

17 Nye ntô' dwe bé sikúlɛ yi. Nye á dí e bé ó: «Zê yé abě tilá é Ká Sáá ó: «Mbër wâm, wé óbe ó mbër mînjɔ'la é l'efú é bíkúl bíbyêh»? Nó ó bîn beε, bí liɲ wé «ekul e bízilngän»!»%f14%

18 Ojɔ'ø o Mpáh Zyěm, bé e l'oyê'le o mótié, í mpɛ bé á jó'o sá nyé á léε ě, bé zě táare lé esáa mózǐ ó, bé jú ó nye. Bé á be yéε ó, lé ekpée nye, ebě emel e bâr lílêh, lé á be ó lé ebül jéhě mbí sikúlɛ nyé á dí dwe ě.

19 Jɔ' dóbó lé á kóá ě, Yésus bé e l'ompún bé, zě duhő nkana.

Lí figyê, yí bánă dwêhla!

(Mat. 21.19)

20 É dwiné mén ntú'kolo, é jɔ' bé á laă gúmo yaá é, bé á ka koeb ó, lí figyê yaá, mû sí dwêhla, táare é biká, tó pyâl é mikaalé.

21 Pyêr zě tonlő sá Yésus á léε ě. Nye e Yésus ó: «Yê'le, pǎ' bee: lí figyê gó á káale ě, yí bánă dwêhla!»

22 Yésus ntô' léε e bé ó: «Bîn bé ejala le ejyê' táá bú'ó yín bóo Zyěm.

23 Me lé elée bîn cyecye ó, í mâr sí léε e l'ecø' ĩ' ó: «Μηγά náă. Tó nkaŋa mâŋ» né'ε, lóó wé, wé ókú bánă diră cyecye, í mâr waá bé lé ebû'la ó, lóó wé, wé ódira é l'efú lé wá.

24 Ebe nó ó mé lé elée bîn ó, sá yíyêh bîn lé edî e minjø'la ě, bú'lá gá ó, bîn bí bi ye. Yé ódweŋɔ bîn.

25 † bîn sí cyêb cîcyêl lé esâ mínjø'la wá, yé bé ó bîn boo bur, bé e lǒb né'ε, sá' gá ó, bîn táara pe' bibaa bí ébébe bîn bé á ni'e bé é. Nó ó Són wín ndí é jóbó kú í, nye ópe' ntémé bibaa bí ébébe nyé lé eni'e bîn ebe mísyém mín í. [

26 Sâ gwár, í bîn sí kú láa bíbaa bí ébébe bîn bé á ni'e bur né'ε, Són wín ndí é jóbó kú í, nye ntémé óláa bíbaa nyé á ni'e bîn é misyém mín í.]»

Jø'a mó Yésus, yé eduhö nkö?

(Mat. 21.23; Lúk. 20.1)

27 Bé ntô' bâ'lě tô Yeróselem. Jø' nyé á tô le ekø' é mobehe mo Mpáh Zyëm tâŋlă ĩ, ojøø o Mpáh Zyëm, bé e l'oyê'le o mótié ndwe e l'otámá-bâr ó lal zě tónĵ gúmó nyé á be ě.

28 Bé e nye ó: «Zé á lómo go ó, go sâ' mbi bîsyéélá gó lé esâ bi? Go ntémé gó epă kú sâ byé e nkul mó zé?»

29 Nó ó Yésus á biha e bé ó: «Me pâ' dí bîn tíá ngwár nwâ. Táará biha gá me nyă. Mé otûblo bîn díé é mâr lé edwe mé nkul ó, me sâ' bîsyéélá bînĭ í.

30 Zé á pa kɛ dwe Yúánes nkul ó, nye tô' le edu bûr: zê Zyëm, zê bur?

Bihá gá me.»

31 Nó ó bé á ze timle lǒb waá pá'rá wóó. Bé ó: «† bîná sí biha gá ó: «Zyëm ó bá lómo nye» né'ε, nye óbâ'lě dí ó: «Á bîn bæε bé á bé abû'la nyé é yě?»

32 † bîná sí biha gá ó: «Bur ó bá lómo nye» wá...» (Bé á be ó lé ekpée émel e bâr laá, ebě bur bíbêh, bé á be ó sí gúa ó, Yúánes á be ó ngwíha milǒb mó Zyëm.)

33 Bé ntô' biha e Yésus, léε e nye ó: «Bîh bé agúa.»

Yésus, nye e bé ó: «Yé bé nó nɛ'ε, me ntémé, me ákwó' léε bɪn díé é m̄r lé edwe mé nkul ó, me s̄a' bisyéélá bɪn̄ ɪ.»

12

Kikena bíbɪbla bí ósyêl o mósá

(Mat. 21.33; Lúk. 20.9)

1 Nó ó Yésus á ze táare lé elwib e bur é z̄i bikikena. Nye ó: «Mur á be ó, z̄e lí pemé, be mótín mó nkoo ti, nt̄' fumo ék̄' lé ek̄b pemé yaá é nká, p̄u bí, s̄a ép̄r, fúm ém̄n mpúmó, z̄e fum̄ mb̄r-ká t̄i, fúm écyêl b̄r é váa. Nye z̄e lí'e yé e l'osyêl o mósá bé, ó bé séa nye yá. Píe ti, nye z̄e t̄o é cen, t̄o é gúú lal f̄ih.

2 É j̄' nkóno, yé á pyâl ɪ, nye z̄e jébe syêl mosá wé, z̄e lómo nyé kwá osyêl o mósá baá, ó nye t̄o' n̄a nyé wé nk̄b mpumó á gúmo é pemé yé é.

3 Osyêl o mósá baá béε z̄e m̄r mw̄a milámlá waá, bíŋɔ nye, foŋɔ nye, búulɔ nyé mobô mobô.

4 Nó ó m̄r pemé á b̄a'le lómo núú syêl mosá wé. Bé z̄e b̄u nyíh̄a p̄i é l̄u, le el̄ɔ nye.

5 Nó ó m̄r pemé á b̄a'le lómo mur l̄el. Nyíh̄a z̄e júŋɔ jú'ô. Mb̄i syéélá gwár yaá ó bé á s̄a búú b̄r bíb̄h̄ m̄r pemé á lómo-lómo ě. Bíŋɔ ba; júŋɔ búú.

6 «Nó ó mur ngwár e ngwár m̄r pemé á ka lí' e nye ě, á be ó n̄i mw̄n wé, nyé á be é búl kpel ɪ. Nó ó nyé á f̄u'la ka lómo mw̄n wé waá kwá osyêl o mósá baá. Nye ó: «Díŋa ó, osyêl o mósá b̄m, bé ó e nkul edwáabe mw̄n w̄m.»

7 «Nó ó ósyêl o mósá baá, bé á ze léela pá'rá w̄ɔ ó: «Ben̄i gá: modilá mó m̄r pemé ó n̄i! Biná jú'o gá nye! Bilí' mó s̄ɔŋ wé nyé á ngbáa bi ɪ, byé nk̄' f̄u'la mópo' gá m̄ná.»

8 Nó ó bé á ze m̄r nye, júŋɔ nye, nt̄' guh̄ múú wé mpómo pemé.

9 «Á nó ó bĭn bæe bee ó, m̄ar pemé ósâ nyă? M̄em, me lé ebee ó, nye ózě jĕ ôsyêl o mósâ baá, ntô' kă lí'ě pemé e bur offh.

10 Bĭn bé á bé así láă sá Zyëm á tile fĭ' ó:

«Ekó' ófim ó mbĕr bé á bene ě,
lé ó bá ka fû'la ekó' lé efú'o édwii e sŏŋ ĭ.

11 Yé á syéε nó ó, é nkul mó Dâ.

Yé ó sá bĭná lé ejéhe gá é?»

12 Nó ó bé ntô' táare lé esáa mŏzĭ mó émĕr Yésus. Sâ gwár, bé á be yéε ó, lé ekpéε ém̄el e bĕr, ebĕ bé á be ó sí gúá ó, nye á sâ kikena yaá ó, bé ó ndĭ osyêl o mósâ, ó díé lé ósyêl o mósâ, lé á di twâr ó bê. Bé zĕ lí'e nye, ntô' tŏ.

Tŏea mó Kéεza

(Mat. 22.15; Lúk. 20.20)

13 Nó ó bé á ze lómo búú óFarizyĕŋ le búú bĕr ó nkŏm mó Erŏd kwá mó Yésus, lé esâ ó, bé tŏ lâm nye, bé nkĕ' mĕr nyé é mpĭha wé.

14 Nó ó bé á ze léε e nye ó: «Yĕ'le, bĭh bé egúá ó, go lé eléε ó, ocyecye. Sá mĕr fĭh lé egúá ě, yé aléε gŏ sŏ'ŏ. Gŏ abe lé edwáabe bĕr é mompŏm. Go lé eyĕ'le bĭh ekŏé' ébo é cĕn Zyëm lé ekpel ó, bur kŏé'œ ě. Nó ó, léŋĭ bĭh: Zĕ motié gá mĭná, mé lé emĕ'le ó, bĭná jĕna gá tŏea mó Kéεza? Zĕ yĕ mpéné ó, m̄ar bê' l'ajĕna nyé yă ě? Zĕ bĭná jĕna ga? Zĕ bĭná bê' l'ajĕna ga?»

15 Yésus á be ó lé egúá ó, bé á dĭ nye ó, tíá njŏŋ. Nó ó nyé á léε e bé ó:

«Ebe yé bĭn lé elâm mé mpunĕ ĭ? Ntá' gá me e sĕŋ mĕn, me bĕŋĭ we!»

16 Nó ó bé á ze e saŋ ngwár. Yésus ntô' dĭ e bé ó: «Dwe'le mpŏm le díé mó zĕ ndĭ lúlá é saŋ wĭ' ĭ?» Bé e nye ó: «Byaá mó Kéεza.»

17 Nó ó Yésus á ze léε e bé ó: «Dwé' gá Kéεza bisá mó Kéεza; bĭn bé a dwé Zyëm byaá mó Zyëm.» Bé á be ó sí bŭl jĕhe mpĭha wé waá.

Sikálũ é lǒb pɛhá fɔo

(Mat. 22.23; Lúk. 20.27)

18 Nó ó óSadwisiêŋ, (bur o ndí eléé ó, odwe, bé ákwó' pah é mofoo ě), bé á ze kwá mó Yésus. Bé á ze dí nye tíá ó, mbi wi:

19 «Yê'le, Moyiz á be ó sí dwe bíná gá etié ñi. Lé ó tilá ó: «ǁ mbéá mâr, wé óbě sí dwe, lí'ě kúhó mǎmá wé, lú'o e mwân nê'ε, yé ejala ó, ncyóm wé, nye bâ' kúhó mǎmá wé waá, bé e mǎmá waá nkû' byâ bwân é l'efú é túl.»

20 Tó koeb ó, yé á be ó, e búú bâr. Bé á nya su ó, bur támbel, burâm e burâm. Modwé'e zě bâ mǎmá. Di é di di di, nye ntô' dwe, alí'e mwân.

21 Waá á bɔma nye ě, zě bâ kúhó túl á lí'e ě, nye ntémé dwe, alí'e mwân sí. Waá lêl ntémé sâ nó.

22 Tó pyâl ó, bíbêh, támbel, bé á be ó sí dwe, alí'e mwân. Píe tí, mǎmá waá ntémé kǎ zě dwe.

23 Nó ó, é dóbó bín lé eléé ó, bur bé ópah é mofoo ě, nye ókǎ fû'la mǎmá mó zé? Ebě bíbêh támbel bé á si bâ nye!»

24 Yésus zě léé bé ó: «Bigwĩh bín lé esâ bínĩ, zê byé aduho é nko bín ndí l'agúa Kálara Zyëm, nkû nkul wé é?

25 Sá bín lé ejú'a le egúa, yé ó, é jɔ' bâr, bé óbě sí pah é mofoo ě, bé aŋá kǎ béa, nkû cenɔ é mobâ. Bé ó ði di ó, mpɛ bééngles lé edi é jóbó kú í.

26 ǁ bín sí dí mé tíá é nkô pá' ódwe, e mpɛ bé ópah wá, zê bín bur o tí, bé á bé aláǎ sá Moyiz á tile é lǒb njul nyé á koeb lé edúo é kpâ' tâŋlǎ í? Yé ó tilá tí' ó: Zyëm á léé e nye ó: «Me ó Zyëm mó Ábraham, Zyëm mó ƒzak, ndwe e Zyëm mó Yákɔb.» »

27 Yésus zě ko mókǎn má' ó: «Nó ó yé elê'le ó, Zyëm, nye ó Zyëm bur o ndí mikublakûbla ě. Nyé abě waá odwe. Gúŋá gá ó, bín bé ó kú be é gwĩh tâŋlǎ.»

Etié lé entaa mótié mímêh ě

(Mat. 22.34; Lúk. 10.25)

28 Núú yê'le motié á be ó sí jó'ò mpɔ bé e boo nɔɔ bé á be lé epíra mókǎn í. Nye á be ó sí bee ntémé ó, Yésus á si gúá biha. Nye ntô' dí e nye ó: «É motié gá míná, láa étié lé elaa mótié mímêh ẽ?»

29 Nó ó Yésus á biha e nye ó: Étié lé entaa mótié mímêh, lé ó: «Jó'á gâ, bwá bé ɪzraêl: Dâ, Zyëm gá wíná, nye ó ndí Zyëm nye omé.

30 Kpelí Dâ, Zyëm gǔ, e lémé gô wíwêh, le sísim gô wíwêh, le pí' gǔ nyiwêh, le nkul gǔ nyiwêh.» »

31 Yésus ntô' léé ó: Étié embá, lé ó: «Kpelí míš gǔ mɔr mpɔ gó lé ekpel gó mɔr tí' ɪ.» Yé abe e láú étié lé entaǎ maá mónǎ.»

32 Nó ó yê'le motié á léé e nye ó: «Yé é mbia! Sá gó lé eléé ẽ, yé ó bánǎ bẽ cyecye. Dâ Zyëm gá wíná ó ndí Zyëm nye omé. Yé abe e núú zyëm fih píe nye.

33 Mɔr, nye lé ejala le ekpel nyé e lémé wé wíwêh, e pí' wé nyiwêh, le nkul wé nyiwêh. Nyé ejala le ekpel ntémé míš wé mɔr mpɔ nyé lé ekpel nyé mɔr tí' ɪ. Syéélá yaá, yé é mbia, laǎ bím ótír le motwínga bǎr ndí e nkul edwě Zyëm í.»

34 Mpǎ Yésus á bee ó, nye á be ó sí kú gúá lwib ɪ, nye ntô' léé e nye ó: «Jø'a mó Zyëm, yé akǎ bǔl cera e go.» Píe tí, mɔr á bé akǎ díhbe lé edí nyé tíá.

Dávid, bé e Kríst: Mǎr Zyëm á loem múló mó jóø ɪ
(Mat. 22.41; Lúk. 20.41)

35 Nó ó jš' Yésus á be é mobehe mo Mpáh Zyëm tânlǎ, lé eyê'le bǎr ɪ, nye zẽ dí tíá nwâ: «Wáǎ mbi óyê'le o mótié ndí e nkul eléé ó, mǎr Zyëm á loem múló mó jóø ɪ, nye ó «Mwân mó Dávid?»

36 Ebě Dávid, nye mɔr tí, é nkul mó Mbiambia Sísim, á be ó sí léé ó:
r «Dâ á léé e Njóø wǎm ó:

«Dí' é sí é pá' mbó éjúm wâm,

tó pyâl é jɔ' mé ósâ b̄âr o d̄ôm bô ó,
bé dí'e cyéla mókǔ yô è!» »

37 «Dávid nye m̄ar tí' á jébe Kríst ó, «Njòø wǎm.» Á wáǎ mbi, Kríst ndí e nkul ebe mwân mó Dávid%15% ì?» Emel e b̄âr lé á be tí' ì, kú zě jó'o m̄ílóó myé e bisuh̄.

Yésus lé ebâm e l'oyê'le o mótié, bé e l'oFarizyêŋ
(Mat. 23.1; Lúk. 20.45; 11.39)

Emel e b̄âr, lé á be ó lé esoho lé ejó'ò lw̄ib mó Yésus.

38 Nye á léε-lee e bur o nyé á yê'le-ye'le ó: «Gúá di gá e ncyê e l'oyê'le o mótié. Bé ekpel étô le ejáala, e bidur é jaa jaa é gúú-gu-gúú, ó bur nkû' soho be, le edwíibi bé é gúmó b̄âr lé efwâl ì.

39 Bé ntémé bé ekpel-kpel ó, nji bidia bí éfô' é mompáh m̄injø'la ndwe e mp̄ŋ bídia bí dóló, gúmó bé lé ede dína ě.

40 Bé lé esa m̄íkúho, nua bísa bíbyêh myé ndí elí' e tí' ì. Bé ejø'la-jø'la ntémé e Zyëm ó, bul mókǎn, lé esâ lé'lá. Bé ó ngú b̄ül nua móbë le edweŋɔ b̄intí'á bí tí.»

Ndwéá mó kúhó múmá

41 Nó ó Yésus á to di ndîndîl siesíe e kǎr, fúm b̄âr, bé á di gbâ m̄ŋ m̄índwéá é Mpáh Zyëm í. Nye á be ó lé ebeë mp̄u b̄âr, bé á gbâ-gba m̄ŋ yóó é. Obil o bísa bée, bé á be ó lé egbâ b̄im̄ŋ é buo buo.

42 Nó ó gúú n̄jyêb-n̄jyêb kúhó múmá, wé á ze, ntô' gbâ bwá m̄isaŋ mí m̄ŋ m̄imbá, tóɔ pára gwár.

43 Nó ó Yésus á ze jébe ompún bé. Nye ó: «Pǎ' bee ga! Me lé ekú léε b̄in cyecye ó, n̄jyêb-n̄jyêb kúhó wí' ô gbá m̄ŋ é kǎr, laa b̄âr bíbêh.

44 Ebë búú b̄âr bíbêh, bé lé egbâ ó, pá' m̄ŋ ndí abe bé e nyɔm é l'ek̄m lóó é. Nyεε, é l'ejyêb lé, nye lé egbâ ó, b̄im yíyêh nyê bé e yé é, b̄im bé ó, nye tí'a e tí' ì.»

Mpáh Zyěm Yeróselem múno zě gbóa

(Mat. 24.1; Lúk. 21.5)

1 Ngbáá be, Yésus mû lé eduho é l'ebēhe e Mpáh Zyěm né'ε, núú mpán wé zě léε e nye ó: «Yê'le, dwé'á wí' mbi mókó! Dwé'á wí' mbi fúmó!»

2 Nó ó Yésus á biha e nye ó: «Gí guǎ bee mpú nyé ndí í? Pipim gwár, yé aṅá kǎ lí' cīcyēl wâ, nkû ekó' kelá kú lúú. Mímêh, mé ósíl éнкеησ sí.»

Eman e sí nwâ

3 Yésus, nyé osí di sí é l'Ecø' lé Óliviê mbie-mbie e Mpáh Zyěm né'ε, Pyêr, Jacques, Yúanes, e l'Andréas, bé zě dī nyé tíá bé mû bé omé ó:

4 «Léñî bîh jɔ' bísá bî, byé ósyéε ě. Léñî bîh ntémé dwe'le yé ólê'le ó, byé múno zě pyâl, bíbyêh ě.»

5 Nó ó Yésus á léε e bé ó: «Di'é gá e ncyê; bîn bé ámû jaá gâmla é zî ebébe,

6 ebě b̄ar é buo buo, bé óze e díé lâm, lé eléε-leε ó: «Mem ó ndí nye!» Bé ógômlo b̄ar é buo buo é zî ebébe.

7 Bîn bé ójó'o b̄ar lé elwib-lwib mîlǎb mi môm le eléε mîlós mî dôm. É jɔ' bîn bé ójó'o nó é, m̄ar ajó'o búá, ebě yé ejala ó, bisíǎ byaá táara pyâl.

Dãm be nó, ntú' bísíǎ byaá byé ólê'le éman e sí nwâ.

8 Yî' kúl b̄ar, yé ólwîmla e yúú; Nwâ' njøø lwîmla e núú. Sí ópř'ba; za óbâ bigúmo bigúmo. Bisá bî, byé ótáarē syéε. Tíñǎ yé óbe ó, etéérí é mókpaá, nøøla e mokpaá mo mín.»

Motîí lé etiibe e bébebébě ndwíí í

(Mat. 10.16; Lúk. 21.12)

9 «Nó, pirí gá mokǎ sí. Bé ótô e bîn é momp̄am mónîní mós, tó pur bîn le ebú'o bîn mîlǎb gâ. Bé ófúura bîn mimbíhé é mompáh mînjø'la myós. Bé ótô e bîn kwá ongóman le ecyêl bîn é mîh mó ójóø ebě lǎb wâm. Bîn bé

ósáŋɔ nó ó, bĭn nkâ' gǎá léε ócyecye bĭn lé egúá é pá' wâm ĩ, béε lé ejó'o.

10 Sá éfô', yé ejala ó, Mbiambia Lɔɔ táare túŋɔ é bikúl bíbyêh.

11 † bé sí na' bĭn mobô, tô e bĭn é mompáh mílǎb wá, asyel gá bá é sá bĭn bé ólwib dóbo laá é. Bĭn bé ólwib ó, lwĭb yé ópyâl bĭn ó, bĭn lwĭbi é cyé yaá é, ebě ntú' bĭn bé ólwib. Mbiambia Sísim, wé ó ngú lwib é bĭn.

12 «Mǎš ókɛha mǎš wé ó, bé jú'o nye. Sónj kɛha mwân wé. Bwân, bé óbeně jǔǔ óbyêl bós, sâ ó, bé júŋɔ.

13 Bɔr o sí bíbêh, bé óbene bĭn é lǎb wâm. Nó ó waá ódíhbe, tó pyâl é l'esíé é, nyíhǎ ó ngú ti'e.»

Mitúú e mindĕl mínĭní

(Mat. 24.15; Lúk. 21.20)

14 Nó Yésus á léε e bé ó: «Mɔr bé lé ejébe-jebe ó, Ámbuhlo-modéé é, nye ótê'be bĭr é míh gúmó nyé ndí ajala le edi ĩ.» (Mɔr lé eláa mílǎb mínĭ ĩ, nye gúá jó'o mye!) «É jɔ' bĭn bé óbee mĭr waá é, bɔr o bé óbě Yúda ě, bé ejala le ekpéε, tónɔ é mocô'!

15 Mɔr óbe kú mié é, nye ayí kǎ fulo, nĭ mbĕr, lé etó nɔa yáú sǔǔ ndí nye ĩ mbĕr ĩ.

16 Waá óbě pemé é, ayí búla píhe, lé etó nɔǎ len kĭr wé.

17 Nkoó e baányâ-mobum le baábyeé é molú maá!

18 Jǔ'lá gá e Zyēm ó, bisĭnĭ bĭnĭ, byé ayí pyâl é jǔ' kóló.

19 Ebě é molú maá, mitúú e mindĕl, myé óbŭl buo. Táare é jǔ' Zyēm á cyê kú e sí, zě kumo é bánánâ, bɔr, bé apǎ sia e mitúú mbi waá. Gúú túú fĭh, wé aŋá kǎ bâ'lě laa míhǎ.

20 Yé bé ó, Dâ atuŋlo mólú maá né'ε, léε ó, mɔr ákwó' ti'e. Sâ gwár, nye ótuŋlo mé ó, é l'efú é bĭr o nyé á twâr ĩ.

21 † mĭr sí léε e bĭn ó: «Berĭ gá: Mĭr Zyēm á loem múló mó jǔǔ ĩ, ó ndí wá' nwa!» nkâ ntô' ó: «Nye ó kâ' wá, abú'la gá mɔr waá.

22 Ebě bɔr o mpĭl, bé óbuo. Nwâ' lé eléε ó, nye ó Krĭst. Núú lé eléε é wé

pâ' ó, nye ó mpanḡ ngwíha milǒb mó Zyēm. Bé ósâ mósímá e bisá bí jéhé,
lé esúa égômlo bâr ó Zyēm á twâr é zǐ ebébe, yé óbána bé wá.

23 Pírí gá mokǔ sí. Mí bal bîn é lǒb bísyéélá byaá bíbyêh, byé l'apǎ syéeli
ónǐ.»

Zéá mó Kríst

(Mat. 24.26; Lúk. 17.23; 21.25)

24 «Sâ gwár, é molú maá, mîtúú e mindël mǐnǐ, myé óbě sí laa wá, dóbo,
lé ódíme, álomó akǎ pan.

25 Baátwítwén, bé óduma, duho é jóbó ká. Bisá bí nkûl bǐnǐnǐ ndí é jóbó
kú í, byé ólô'li.

26 É jǒ' yaá ó bé óbee Mwân mó M̄ur lé eze é nkûr tâḡlǎ, lǒḡlá e nkul
nǐnǐ, ndwe e moncɛnba ɛ.

27 É jǒ' yaá ntémé ó nyé ólómo bééngles é modumo mo sí mǐmêh monâ,
lé etó syêḡ baá nyé á twâr ǐ, táare é wí' ódumo o sí, tó pyâl é gúú.»

Sikálu lé etiibe e lí figyê ɛ

28 «Jǒ'ó gá sikálu figyê yé m̄ur tí' lé edwe ɛ. Jǐh tí' lí, yé mû sí dwânba,
biká mû lé etáare lé epâh, bǐn bé egúa ó, nkóno, yé mû ó lé ekûnbo.

29 M̄pu yaá ntémé ó, jǒ' bǐn bé óbee bísyéélá byaá lé esyéɛ ɛ, gúḡá gá ó,
Mwân mó M̄ur mû ó, kúnókúno e bǐn, kú be é l'ebê.

30 Me lé eléɛ bǐn cyecye ó, myǎ bâr wí' l'apǎ síe, bísyéélá bí' bíbyêh, byé
ósyéɛ.

31 Kú e sí, byé ólaa; milǒb myâm myéɛ, myé ódí njǔm dia e njǔm dia.»

Zé óbe lé ebóno nye?

(Mat. 24.36; Lúk. 12, 34; Lúk. 17.26)

32 «Sâ gwár, m̄ur, nyé agúǎ móhó nkû ewala laá, dǎm be bééngles é jóbó
kú, dǎm be Mwân mó M̄ur. Njǐ Zyēm Sǒḡ nye omé ó lé egúa.

33 Nó ó, dí'é gá é dó'ló. Atô gá é bidwô, ebě bǐn bé agúǎ jǒ' yaá.

34 Ebě yé ónøøla ó, e mpæ mâr lé etô é cen, lí'ě mbër wé, kab ósyêl o mósá bé bisyéé, mur nyiwêh e wé nkûl mojø'a é l'efú ó, nye séa syéé yé, zě tiile mâr lé ecyêb é váa etié ó, nye dí'e é dó'ló.

35 Nó ó, dí'é gá é dó'ló, ebě bîn bé agúa dóbó mâr mbër ópyâl ĩ, nkû é bíi-kǔ', nkû témé pum, nkû é kúo efô', nkû é moláma mó mén.

36 Ba'á gâ! Nye ámû pyâl bîn motørâ, kœb bîn é bidwô.

37 Sá mé lé elée bîn ĩ, mé elée yé ó, é l'efú é mâr nyiwêh: «Dí'é gá é dó'ló.»

»

14

Bum éfie mó Yésus

(Mat. 26.1; Lúk. 22.1; Yũ. 11.47)

1 Ebú' é Páska lé óYúden le laá bíblêr ndî abe e levør ĩ, lé á be ó, lé osí kǎ lí' e molú móbá. Nó ó, ojøø o Mpáh Zyëm, bé e l'oyê'le o mótié, bé á be ó lé esáa mózǎ mó émêr Yésus é zǎ bikúúǰú, bé nkû' jû nye.

2 Ebě bé á léela-leela pá'rá wóó ó: «Bíná bé ayí pǎ mâr gá nye é jǰ' ébû'.

Bur bé ámû jaá sâ bîntǎ.»

Mamá lé elœm Yésus labína é lâ

(Mat. 26.6; Yũ. 12.1)

3 ĩ mpǔ Yésus á bě Bétanî, é mbër mó Símøn mur á táare syêb zǎm, ntô' kǎ ti'e ě, núú máma ntô' nî é jǰ' Yésus á be, nye tǐnǎ lé ede ě. Nye á be ó e ntǎ' pi'lá é l'ekó' é albâtre lõŋlá e labína, yé á be é buo díá ě. Labína yaá, yé á be séá ó, e mpǎŋ nard. Nye ntô' kê' nta' yaá, zě sǎ labína é lá mó Yésus.

4 Búú bûr o bá be tí' ĩ, bé kú zě beně syééla yaá, ntô' dwe máma waá mobě. Bé ó: «É wáǎ nyœm nyé bá sǎm dimé labína yǐ', mbi wǐ' ĩ?

5 Yê kũ jalá ó, béma yé bémǎ bémâ e tóo misaŋ mǐ ódeniê minter milêl, ntô' dwe mǐnjyêb-njyéb!» Bur baá ntô' bâm e mamá waá é buo buo.

6 Yésus, nye e bé ó: «Bírí gá nye é puuu. Ebe yé bîn lé entfí' nyé é? Nyí sâ mé syéélá ndí é bŭl mbia ě.

7 Ebě bîn e baánté'ente'e ó ndí é jɔ' yíyêh. É jɔ' yíyêh bîn kpêl ĩ, bîn bé óbĕm sâ bé mombia. Tó kœb ó, biná bæe bé ákwó' di gá jɔ' yíyêh.

8 Nyí sâ syéélá nyê ko'ó lé esâ ě. Nyí beá loem nyûl wãm labína é l'efú é dilá yâm.

9 Me lé elée bîn cyecye ó, fúm yíyêh é sí nwâ' nyiwêh bé ólĕë Mbiambia Lɔɔ ě, syéélá mǎmá nwâ' sá é, yé ólĕɔ ntémé. Bɔr bé otonlo nyé tĩ.»

10 Nó ó Yúdas Iskariôt, núú mpún é sámá ompún ewâm e l'obá mó Yésus, á ze tô kwá ojòø o Mpáh Zyĕm, ó nyĕ keha ó bé Yésus.

11 Mpɔ bé á jó'o nó é, bé ntô' bŭl soho. Bé ntô' ke' ó, bé ójĕna nyé syéélá yaá, dwe nyé mǎn. Yúdas ntô' sǎã mpǎŋ jɔ' ékehǎ Yésus.

Nkomlo mode mó Páska

(Mat. 26.17; Lúk. 22.7; Yɛ. 13.1)

12 É móhó éfó' é l'ebú' bé á de-de biblĕr ndí abe e levôr ĩ, é dóbó bé á jũ-jũ bwá bintoeme bí Páska ě, ompún mó Yésus zĕ dí e nye ó: «Gó ekpĕl ó, bĭh tô', tó komlo gó mode mó Páska gó óde ě nkô?»

13 Nó ó Yésus á ze lómo ompún bé óbá. Nye e bé ó: «Tó' gá nkana. Bîn bé óbɔma e murâm lé enkĕĕ ká' módíbé. Dú'ó gá nye!

14 Fúm nyé ónĭ ĩ, bîn bé a léé mâr mbĕr ó: «Yê'le dí ó: Gúmó bĭh e l'ompún bâm bé ódĕ Páska ě, yĕ nkô?»

15 Nye ólĕ'le bîn tólónó mbĕr wé, e tí'e é bwa' bwa' é cyé mbá. Bîn bé ókœb ó, yé mû kœmlá, e l'otĕble le bidia. Tĩ' ó bîn bé ójâm biná gá mode mó Páska ě.»

16 Ompún baá ntô' tô, pyálǎ nkana, zĕ kœbǎ sá yíyêh mpɔ nyé á lée bé é, ntô' jámɔ móde mó Páska.

17 É bíí-kǔ' né'ε, Yésus, bé e l'ompún bé ewâm e l'obá, bé ntô' pyâl.

18 Jɔ' bé á be é tēble, bé mû lé ede é, Yésus ntɔ' léε e bé ó: «Me lé eléε bîn cyecye ó, m̄r ngwár é sámá yín, bîh e nɔ́ lé ede ě, nye ókeha me.»

19 Nyûl ntɔ' cyε' be. M̄r nyiwêh é sámá yóó zě dî e nye ngwár ngwár ó: «Yé abe me, yé abe nó?»

20 Nye ntɔ' biha e bé ó: «Yé ó m̄r ngwár é sámá yín, ompún bâm ewâm e l'obá, m̄r bîh e nɔ́ lé edubo móbô é fúá gwár î.

21 Yé ó nó: Mwân mó M̄r ódwě mp̄r yé ndî tilá é Ká Sáá é lú wé é. Sâ gwár, nkoó, nye ó e m̄r ókeha Mwân mó M̄r ï! Yé á ngbáa mbia m̄r waá ó, mpa nye á bé abyêl.»

Mode mó Zyëm

(Mat. 26.26; Lúk. 22.14; 1 Kor. 11.23)

22 † mp̄r bé á be, bé tîná lé ede ě, Yésus ntɔ' nuă blêr, dwě Zyëm ekíba, pê' yé bipêh, dwe ómpún byă. Nye ó: «Nuŋá gâ. Nyûl wăm ó nwâ.»

23 Píe tí, nye ntɔ' nuă bélé mónwo', dwě Zyëm ekíba, ntɔ' dwe bé yă. Bîbêh ntɔ' nyul mónwo' maá.

24 Nye ó: «Mocié mâm ó mâ, mocié lé esøø é l'efú ó, Zyëm dê' mpún e bur é buo buo ě.

25 Me lé eléε bîn cyecye ó, me aŋá kă bâ'lě nyul mónwo' ma, táare é bánánâ, tó pyâl é jɔ' mé óbâ'lě nyul maá módwán é Jø'a mó Zyëm î.»

26 Bé ntɔ' zě jεε Sâm, zě mua î gúmo yaá, tónɔ é l'Ecó' lé Óliviê.

27 Yésus, nye e bé ó: Ébǎ', lé óbim bîn bîbêh é miléme, ebě yé ó tilá é Ká Sáá ó:

«Me ójû mbô'lû bîntoeme,
bîntoeme ntɔ' myemă dǐ' e dǐ'.»

28 Yésus zě ko tí' ó: «Sâ gwár, é jɔ' mé ópah ě, me ósâmle, tó bóno bîn î Galilé.»

29 Pyêr, nye e nye ó: «Dãm jó'o ó, b̄ar bíbêh bé óbim éb̄' é miléme, nt̄' s̄a ébébe, m̄em, me ákwó' bim éb̄'.»

30 Nó ó Yésus á léε e nye ó: «Me lé elée gó cyecye ó, gwɔɔ, é pum wi, zúm kúo ap̄ kw̄'le z̄' bá, go ók̄éla mé zɔ' l̄l.»

31 Pyêr nyεε bâ'l̄l̄ t̄o dóló le elée ó: «Yé dãm pȳl mé ó, biná e go dwê' sámá, me aṅá nyaml̄ k̄éla go.» B̄áú bíbêh ntémé, bé á lwib ó nó. Yésus lé ej̄'la e S̄óṅ wé í Gétsem̄ane (Mat. 26.36; Lúk. 22.39)

32 Píe ti, bé z̄e pȳl gúmó bé lé ejébe ó, Gétsem̄ane ě. Yésus, nye e l'ompún bé ó: «Di'é gá w̄' sí, jyém mé t̄ín̄á lé ej̄'la e Zyēm í.»

33 Nó ó nyé á ze jébe Pyêr, bé e Jacques ndwe e Yúanes, bé e boo n̄ó nt̄' t̄o. Yésus nt̄' táare lé ejó'o b̄áú le esȳl bá.

34 Nye ó: «Nȳl m̄ú ó lé ekú z̄e cye' me. Lémé w̄am, wé ó mp̄ sá léé ó, me ópuro e l'empime. Di'é gá w̄' é dóló.»

35 Nye z̄e t̄o bá dóló, nt̄' duma sí mb̄umb̄ür, j̄'la e Zyēm ó: «Nk̄á yé ób̄em bána, b̄ih e l'ewala li, bé dwéha.»

36 Nye z̄e léε ó: «Abba, D̄a, s̄'ṣ, yé ak̄ar go. Sá' ó me dwéha e bélé mítúú ȳi. Dãm be nó, yé ayí sȳé mp̄ m̄em lé ekpel ì, n̄ji mp̄ gó lé ekpel ì!»

37 Nye nt̄' mua sí, tó k̄oeb ómpún bé é bidwô. Nye e Pyêr ó: «Sím̄on, Sím̄on, z̄e go é dwô? Z̄e yé abána bá go lé edi nkéhé t̄o ewala egwár ì?»

38 Di'é gá é dóló. J̄'lá gá e Zyēm. Bé ám̄ú jaá b̄oblo b̄in, b̄in duma. Sísim mo m̄ar, wé e gómá és̄a m̄impar̄ bísyéélá. Mis̄n myéε, ako'o.»

39 Nye nt̄' bâ'l̄l̄ t̄o, tó j̄'la e Zyēm, mp̄ nyé á táare s̄a minj̄'la ě.

40 Nye bâ'lě búla, zě bâ'lě koeb bé é bidwô, ebě mîh, mé á be ó sí bŭl ntíe be. Mpu nyé á jim bé é, bé á bé akă gŭă sá bé léŋi nye ě.

41 Jɔ' lɛl nyé á bâ'le ze ě, nye e bé ó: «Zê bĭn bæε bé ókú kă di-di ó, nji é bidwô le egbala é jɔ' yíyêh ĩ? Yí jala: jɔ' mû ó sí pyâl. Mbě gá: Mwân mó Mɯr, nyí kehɔ kwá osyêl o mîsyém!

42 Mɯŋá gá sí; ncú' gâ! Beŋĭ gâ! Mɯr keha mé é, ó mâ zě nĭ!»

Yésus, nyí méro

(Mat. 26.47; Lúk. 22.47; Yɯ. 18.2)

43 Yésus tĭnă lé elwib nó né'ε, Yúdas, bé e mpámpá' bŭr zě pyálo é kpĭm. Yúdas á be ó mɯr ngwár é l'ompán ewâm e l'obá mó Yésus. Bɯr o bá ze ě, bé á ze ó, bâ' e l'opafon, búú e mimbĭŋ. Ojôø o Mpáh Zyëm, oyê'le o mótié ndwe e l'otámá-bŭr ó lal ó bá lómo be.

44 Yúdas, mɯr á keha Yésus ĩ, á be ó sí beá tĭe bŭr baá ó: «Bĭn bé ódwe'e nyé ó, mbi wi: mɯr bĭn bé óbee mé lé edŭ émú' lé e num ĩ, nye ó nĭ! Nye ó bĭn lé ejala le ena' móbô, tô e nye ě.»

45 Jĭh tĭ' Yúdas á ku pyâl, nye ntô' díhlě bă' e Yésus, ntô' léε ó: «Yê'le!»

Nye ntô' dŭ nyé emú' é mpyô'.

46 Búú béε ntô' na' nyé mobô, méro nye.

47 Núú mâr á bě gúmo yaá é, nye zě goêm pâfon wé é pĥb, syêh syêl mosâ mó njôø opara egwâl é bém.

48 Nó ó Yésus á ze dí e bé ó: «Bĭn zé mêr mé e l'opafon le mimbĭŋ é yě?

Zê bĭn jó'ó ó, me ó zilngăn?

49 Bĭná bé á be gá ó, dóbó lílêh ĩ mobshe mo Mpáh Zyëm tâŋlă, mem lé eyê'le bŭr. Bĭn bé á bé amêr me. Nó ó, sá' gá gómá yín, ebě sá ndĭ tilá é Kálara Zyëm ĩ, yé díra.»

50 Píe tĭ, bŭr bíbêh zě lí'e nye, ntô' kpéɔ.

51 Núú mâ sohó nyεε á be ó lé edŭ nyé e sana kán ndíblá é nyâl. Jɔ' bé á

ngbáa m̄er nye ẽ, m̄a sohó waá nt̄' p̄oma, kp̄ee,

52 lí'e sána kán wé, tô fufwáh é k̄a.

Yésus é míh mó bum n̄n̄í

(Mat. 26.57; Lúk. 22.66; Ȳh. 18.19)

53 Bé z̄ẽ tô e Yésus kwá nj̄ōo opara. Búú ój̄ōo o Mpáh Zyēm, bé e l'otámá-
b̄ur ó lal, ndwe e l'oyê'le o mótié, nt̄' ḡohl̄ă gúmo yaá.

54 Pyêr á be ó lé edú nyé ká ká píhe, ze é ze ze, nt̄' n̄i témé ebehe mó
nj̄ōo opara, nt̄' di sí b̄ă' e duró lé edwâbl̄ě si'e, bé e bipul̄am bí óYúden.

55 Oj̄ōo o Mpáh Zyēm, le bur ó bum n̄n̄í, bé á be ó lé esáa ék̄an bé nwára
Yésus é l̄b e lé é, ó bé nk̄u' j̄â nye. Sâ gwár i, bé á bé akoeb le.

56 Bur o mp̄ul bé á be ó lé ekú gb̄a nk̄ul lé el̄ee mp̄ul é l̄b wé, é l̄ee, l̄ee.

D̄am jó'o nó, motwíí m̄óó, mé á bé ab̄oma.

57 Nó ó búú bé á si ka cyêb oc̄icyêl, z̄ẽ l̄ee mp̄ul é l̄b wé ó:

58 «B̄ih bé á si jó'o nye lé el̄ee ó, nyee, nye ógb̄ee Mpáh Zyēm b̄ur, bé á
fumo e mobô nwa, nt̄' fumo f̄ih n̄ji é molú mól̄el. Nyíh̄ă, ab̄e fumá e
mobó mó b̄ur.»

59 D̄am be ék̄an laá, motwíí m̄óó, mé á be ȳee ó, ab̄oma.

60 Nó ó nj̄ōo opara á ze mua sí, cyêb témé bur baá, z̄ẽ d̄i e Yésus ó: «Z̄e
gó abihá bá s̄ó'ž ẽ? Wáă mb̄i purá b̄ur b̄a' lé epur gó wí?»

61 Yésus á k̄u di ó, n̄ji é m̄eh, abihá ék̄an. Nó ó nj̄ōo opara á b̄a'le d̄i e
nye ó: «Z̄e go ó nd̄i m̄ur Zyēm á loem m̄uló mó j̄ōo i, le Mwân mó Zyēm,
waá b̄iná lé edwíibi gá é?»

62 Yésus nt̄' biha e nye ó: «Yé ó nó: me ó nye! B̄in bé óbee Mwân mó
M̄ur, nd̄ind̄il é pá' mbó éj̄ám mó Zyēm Nkul nyiwêh. B̄in bé óbee nyé lé
eze é nk̄ur tânl̄ă.»

63 Nó ó nj̄ōo opara á ze nya kán wé. Nye ó: «B̄iná bé ak̄ă b̄a'le sáa gá bur

ká nwâhle nye!

64 Bĩn bĩ j'ó'ò mpu nyé lé epyêh Zyëm í. Bĩn béε pahlě lǎb wĩ' nyǎ?» Nó ó b̃âr bíbêh, bé á léε ó, nye á jala ó, le ejáŋɔ.

65 Búú b̃âr é sámá y'óó zě táare lé esyεε nyé mocyéelé é mĩh, le ebúuro nyé mpòm, le etú nyé bikúra, le eléε e nye ó: «Túblá díé é m̃âr ŋméh gó é.»

Bipulám, byé nt' ña nye, zě ŋméhɔ nyé mompêh.
Pyêr lé ekélǎ Yésus

66 Pyêr tĩnǎ pá' ébehe nkõ sí né'ε, núú múmá, syêl mosâ mó njóø opara zě pyâl,

67 nt' beě Pyêr lé edwâblě si'e, zě dwê' nyé é búúúá. Nye e nye ó: «Go! Go ntémé, go á be ó, bĩn e Yésus, m̃ar Nazarêt!»

68 Pyêr nt' kéla. Nye e nye ó: «Mé agúa. Mé ajó'ò sá gó lé ekpəl éléε ě.»
Nó ó nyé á duho é l'ebehe laá, nt' tô é tí'é yé á be nko ébê ě. [Zúm kúo zě kwâ'le.]

69 Nó ó, m̃p̃a múmá waá á b̃â'le bee nye ě, nye nt' léε e b̃ar o bá b̃ě gúmo yaá ó: «M̃ar nwa, nye ó m̃ar ngwár é sámá y'óó.»

70 Pyêr nt' b̃â'lě kéla.

Abea né'ε, b̃ar o bá be tĩ' ĩ, nt' b̃â'lě léš Pyêr ó: «Yê cyecye ó, go ó m̃ar sámá y'óó, ebě go ntémé, go ó m̃ar Galilê.»

71 Nó ó Pyêr á ze de mĩnkéla. Nye e bé ó: «Zyëm nt'í me, yé bé ó mé eléε ó mpəl wá! Mé agúa bá m̃ar b̃in lé elwib é lú wé ñ!»

72 Cyé e cyé yaá, zúm kúo nt' kwâ'le é j' mbá, Pyêr nt' tonlǎ sá Yésus á léε e nye ó: «Zúm kúo tĩnǎ l'apǎ kwâ'le z' bá, go ókéla mé z' l̃el» ĩ. Nye nt' t̃il e l'edwê.

15

Yésus é mĩh mó Pilât

1 É dwiné mén, ojòò o Mpáh Zyëm, otámá-bâr ó lal, oyê'le o mótié, le búú bâr ó bum nîní, zě sáŋɔ pĩ', tiibe e Yésus. Jɔ' bé á be, bé mû sí kâ' Yésus monkara ě, bé zě tô e nye, tó tîmlɔ nyé Pilât.

2 Nó ó Pilât á dî e nye ó: «Zê go ó ndî njòò oYúden ĩi?» Yésus zě biha e nye ó: «Yé ó mpɛ gó mɛr tĩ' lé elée ě.»

3 Ojòò o Mpáh Zyëm zě bú'ɔ nyé mîlɔb é buo buo.

4 Nó ó Pilât á ze bâ'le dî e nye ó: «Zê gó abiha bá é? Pã' beë bím mîlɔb bé lé epur gó mî?»

5 Yésus á bé akã biha ékã. Pilât zě bül jéhě sâ yaá.

Lɔb, wí tĩ' ó, Yésus ójúŋɔ

6 Nó ó yé á be-be ó, é jɔ' ébê' laá, lé á pyâl-pyal ĩ, Pilât á be-be ó lé ebîr-bir bé mbɛ' ngwár, waá bâr, bé á gôm-gôm ó, nye bíri ĩ.

7 Gúú mbɛ', wé á be ó tĩ, díé lé, Barábas. Nye á gbáŋɔ ĩ mbɛ' ó, ĩ lɔb bîntũ bé e bur bé, bé á sâ ě. Bé á si jũ mɛr é jɔ' bé á sâ bîntũ byaá é.

8 Nó ó mpámpá' bâr, yé á ze bére ecɔ' lé etó dî e Pilât ó, nye dwê' bé sá nyé á bea dwe-dwe bé é mbi ébê' laá é.

9 Pilât zě biha e bé ó: «Zê bîn bé egôm ó, me bíri bîn waá lé ejébo ó, «njòò oYúden» ě?»

10 (Nye á lwib nó ó, ebě nye á be ó sí bee ó, ojòò o Mpáh Zyëm, bé á pur Yésus ó, ebe zíí.)

11 Nó ó ójòò o Mpáh Zyëm bé á sô'lo emel e bâr ó, lé dí'e ó, nye bíri bé mɛr ó, nji Barábas.

12 Pilât ntô' bâ'lě dî. Nye ó: «Á nó ó, waá bîn lé ejébe-jebe ó, «Njòò oYúden» ĩ, me sâ' nye nyă?»

13 Bé ntô' bâ'lě kú bĩ'la kú kú lé elée ó: «Cyelí nyé é klôs kú.»

14 Pilât ntô' dî e bé ó: «Ébě yě? Nye sá yáã s'ɔ ndî é bébe?» Bé ntô' bâ'lě

ká bĩɔ mótɰí ká, lé eléɔ ó: «Cyelĩ nyé é klôs ká!»

15 Mpě Pilát á bee ó, nyě fuó kolo ó emel e bĩr ĩ, nye kǎ zě bĩr bé Bará-bas. Jɔ' nyé á be sí lómo bĩr ó, bé fúura Yésus mimbíhé ĩ, nye zě lí'ě num ó, bé tɔ' cyel nyé é klôs ká.

16 Bizima zě tɔŋɔ e Yésus ĩ mpáh mó Pilát. (Tínǎ yé ó, bé á di-di ó, é l'ebhe lé á be é mpáh wé é.) Byé ntɔ' jébě sámá bízima yíyêh.

17 Nó ó byé á ze bœr nye len kâr kaá e kaá, zě nuǎ kɔl módwǎ', peně kára e ti, dilɔ nyé yǎ é lâ, tɔɔ epě'lu e mĩnjɔɔ-bur.

18 Byé zě táare lé ebâ' e nye. Byé e nye ó: «Njɔɔ oYáden, bĩh bé lé ebâ' e go!»

19 Byé ntɔ' ŋmêh nyé e péh sɔŋ é lâ é táb táb, syeɔ nyé mocyéelé é mĩh, le ekûr móbóó sí mpě sá léé ó, bé dwííbí ó nye.

20 Jɔ' byé á be, byé mû sí bũl zyem nyé é, byé zě fô kán ákaá-e-kaá, zě búlǎ bœrɔ nyé mikán myé, ntɔ' tɔŋɔ e nye ó, nye tɔ' cyelɔ é klôs ká.

Zĩ mitúú mĩ éfie é klôs

(Mat. 27.32; Lúk. 23.26; Yũ. 19.17)

21 Núú mĩr Sirénia á be ó, díé lé, Símon. Nye ó sɔŋ mó Aléksandros, bé e Rúfus. Mpũ bé á koeb nye lé eduhɔ pemé yé é, bé zě mĩr nyé e nkul, le esâ ó, nye nkéŋi klôs mó Yésus.

22 Nó ó bé á tɔ e Yésus é gúmó lé ejébo ó, Golgotâ ě. Nó yé ó: «Gúmó Kókó Lâ».

23 Bé á be ó sí ngbáá dwe nyé monwo' mpúhbá e myrrhe, ó nye dẽ'. Nyee ká bene me.

24 Bé ntɔ' bomlo nyé e mosên, bĩɔ nyé é klôs ká, zě kabla mĩkán myé, doŋɔ myé ebya, ó bé nkũ' gúa nkɔb mĩr nyiwêh é sámá yɔɔ ónuá ě.

25 Yé á be ó, yé mû mowala bũ mó mén é jɔ' bé á cyel nye é klôs kú í.

26 Mokän mé á tilɔ lé elê'le bâr mobè nyé á búra e mé é, mé á be ó:

NjǾǾ OYÛDEN

27 Bé á cyel nye kú ó, sámá e bizilngän bibá, zè cyelo ntémé byé é biklôs:
yî klôs, é pá' mbó éjúm mó Yésus; yúú, é pá' mbó émyël. [

28 Yé ntɔ' pyâl mpɛ yé á be tilá é Kálara Zyëm ó: «Nye á si lánɔ é sámá
bíbibla bi bâr.»]

29 Bɔr o bá laa-laa tĩ' ĩ, bé á be ó lé elǾ nye, le esi'ɔ mîlâ, le eléó ó:

«Wee! Gwɔɔ mɔr á léé ó, go ógbée Mpáh Zyëm, ntɔ' bâ'lè fumo nyé tɔɔ
molú mólêl ĩ,

30 kã' ti' gó mɔr tĩ' ɛ! Pã' kú fulo é klôs nĩ sí!»

31 OjǾǾ o Mpáh Zyëm, bé e l'oyê'le o mótié, bé á be ntémé ó, lé ekpê'le
nye, le eléela pá'rá wɔó ó: «Nye á be ó sí ti' bâr ofih. Nó ó, nyé ako'o lé eti'
nyé mɔr ti!

32 Yé bé ó, nye ó cyecye Mɔr Zyëm á loem múló mó jǾǾ ĩ, NjǾǾ-bɔr fɔzraël
né'ɛ, nye pâ' kú fulo sí é klôs náã é bánánâ, biná nkû' kã bee ga, le ejyê'
táá bú'ó gá yíná bóo nye.»

Bɔr bé e boo nɔó bé á be cyelá é biklôs kú í, bé á be ntémé ó, lé elǾ nye.
Efie mó Yésus

33 É jǾ' témé móhó, yé á pyâl ĩ, edúrá ntɔ' fulo é sí nyiwêh, tó pyâl é
mowala molêl mó bíi-kã'.

34 É mowala molêl maá, Yésus zè bâ bitím, lé eléé ó: «Eloyî, Eloyî, lama
sabaktáni?» (Nó yé eléé ó: «Zyëm wăm, Zyëm wăm, gǾ kã myah mé ebe
yě?»))

35 Búú bâr o bá be tĩ' ĩ, mpɛ bé á jó'o mpɛ nyé á tíme é, bé ó: «Jó'á gá:

nye mû ó lé ejébě Éli.»

36 Núú mâr zě tô kâm, tó dubo éponge é bikě'la mónwo', zě pen lé é péh sɯŋ, ntô' cen nyé lâ ó, nye dú'o. Nye ó: «Bóná gâ. Biná pâ' bee gá yíñ, nkû Éli óběm pyâl, zě fil nyé sí!»

37 Nó ó Yésus á ze tíme kú kú, ntô' fil sôh.

38 É jɔ' yaá, kán ébê, wé á be-be cyelá é Mpáh Zyëm Yeróselem ï, wé ntô' nyε é wεéɛb bipéh bíbá, táare kú, pyâl sí.

39 Njôø nter bízima á be cîcyël é míh mó Yésus ï, mbeá nyé á bee mpû Yésus á fil sôh ï, nye ó: «Mûr nwâ' á bána kû be ó Mwân mó Zyëm!»

40 Yé á be ntémé ó, e búú búbá bé á be lé edwê' sá yé á be lé esyéé ě, cyéɓɓ-cyéɓɓ ká ká. Bé á be ó: Maaría, silě Magdalâ, le Maaría, nyónh mó Jacques, waá ndí é gûblo ě, bé e Yóse ndwe e Saláma.

41 Bé ó bá ði dû Yésus le eséa e nye é jɔ' nyé á bë Galilé ě. Búú búbá é buo buo, bé e boo nósó bé á zě Yeróselem ï, bé á be ntémé ó tí.

Dilá mó Yésus

(Mat. 27.57; Lúk. 23.50; Yû. 19.31)

42-43 É jš' bíi-kű, yé á pyâl ï, Yóseb mûr nkană Arimatê zě pyâl. Nyε á be ó mûr nîní é bum nîní oYúden. Nye á be ó lé ejó'ò dwéh ébeě Zyëm lé ecyël Jø'a yé é nkú'û. Yé á be ó titír, móhó bé á jâm-jam mode bé óde é sábat ï. Ebe nó ó Yóseb á tô ja' Pilât múú mó Yésus, abáă s'š' é.

44 Pilât á be ó sí bül jéhe lé ejó'o ó, Yésus, nyí ï dwe. Nó ó nyé á jébe njôø nter bízima, lé edî nyé nkû Yésus á si kû bána dwe.

45 Jɔ' nyé á be sí jó'o mpîha njôø nter bízima ě, nye ntô' me'le ó, Yóseb tô nuă múu.

46 Yóseb zě tó bwâm ndómó, ntô' tó fil Yésus sí, dîble nyé e ndómó waá. Nye ntô' tó ðil múu é ngu' ékó'. Píe tí, nye ntô' bîŋle lúú ékó', búurö nam fóo e tí.

47 Maaría, silě Magdalâ, le Maaría nyónj mó Yóse, bé á be ó lé egúă dwê' fúm nyé á jyé'ǎ ě.

16

Epah e fóo mó Yésus

(Mat. 28.1; Lúk. 24.1; Ym. 20.1)

1 É jǎ' mǎhó sábat, wé á be sí laa ě, Maaría, silě Magdalâ, le Maaría nyónj mó Jacques ndwe e Salúma, bé á be ó sí tó bwâm labína ó, bé ótó lõem múú mó Yésus.

2 É mén sóno, é mobóá mo dóbo, bé zě tǎ nko fóo.

3 Bé á tǎ le edíila pá'rá wóó ó: «Zé nyee óbĩŋle bĩná gá ekó' ndí é num fóo ě?»

4 Bé ká dwê' né'ε, bee ó, ekó' éńĩńĩ laá, lé osí bĩŋlǎ, lé mǔ é l'empah!

5 Bé zě nĩ é foo, tó kǎeb núú mǎ sohó ndĩndĩl é pá' mbó éjǎm e kǎn é pumo pumo é nyǎl. Bé ntǎ' laŋlě jó'ǎ búá.

6 Nó ó wé á léε e bé ó: «Ayí jó'ǎ gá búá. Bĩn bé lé esáa ó, Yésus, mǎr Nazarêt, waá bé á cyel é klǎs kǎ í. Nyí pah! Nyé akǎ be wa. Pǎ' bee gá fúm bé á jyé' múú wé é!

7 Tó' gǎ. Tó léε gá ompún bé ndwe e Pyêr ó: «Nyí sǎmle, lé etǎ bóno bĩn í Galilê! Gǎ' ó bĩn bé óbee nyé í mpu nyé á bea léε bĩn í.» »

8 Nó ó bé á mua é foo, ntǎ' kpée e mikǎm, ebě bé á be ó lé ejó'ǎ búá le ebil ékēn. Bé á be yée ó, alée mǎr sǎ'ǎ, ebě bé á be ó lé ejó'ǎ búá.%f16%

Yésus lé elê'le nyǎl wé píe pehá fóo wé

[

9 í mpǎ Yésus á be, nye mǔ sí pah é foo é mén mǎhó sóno ě, nye á táare lé enyĩn ó, kwá mó Maaría, silě Magdalâ, mǎmǎ nyé á pe' moleme támbel ě.

10 Nye ntô' tō e mpāŋla, tó lée bār o bé e boo Yésus bé á be-be sámá é. Bé á be ó, bé tǐnǎ é l'ekúhó lé, le ejĩŋo módwê.

11 Jɔ' bé á jó'o mpā mǐmá waá á lée bé ó, Yésus, nyí pah, nyí bee ntémé nye ě, bé á bé abû'la.

12 Píe tí, Yésus zě pyâl kwá búú ómpún bé óbá, zě lē'le bé nyâl wé, nye mû gúú mbi fĩh. Bé á be ó zǐ e zǐ, lé etô kwár wóó.

13 Bée ntémé ntô' tō e lóo waá, tó lée búú ómpún; bée bé á bé abû'la.

14 Píe tí' é mosié, Yésus ntô' lē'le ómpún ewâm e ngwár nyâl wé, é jɔ' bé á be lé ede ě. Nye á si dwe bé mobě, ebě bé á bé abû'la nye. Ebe ntémé, bé á be ó, e miléme é lele lele. Bé á bé abû'la bār o bá lée bé é. Bé á lée bé yéé ó, bé á si bee nye; nyí pah é foo!

15 Nó ó nyé á lée e bé ó: «Tó' gá é sí nyiwêh, lé etô le elě Mbiambia Lóo é milal mímyêh Zyem á cyê ě.

16 Waá ójyê' táá bú'ó yé bóo me, ntô' nuă ndubó é, nye ó ngú tí'e. Waá óbe, ajyê' táá bú'ó yé bóo me ě, nye ódweŋo bĩntí'á ndí é laŋlě bébe ě.

17 Nó ó bur bé ójyê' táá bú'ó yóó bóo me ě, bé ósâ mósímá mâ:

Bé ódwih bār moleme é díé lâm.

Bé ólwib bĩlwĩb bĩfĩh.

18 Bé ómêr ónyúa e mobô.

Bé dãm dẽ dwo'o, wé aŋá sâ ó, bé dwê'.

Bé ókel mísyôblǎ mobô, mísyôblǎ myaá ntô' tí'e.»

Yésus lé ebére é jóbo

(Mat. 28.16; Lúk. 24.44)

19 É jǝ' Dâ Yésus á be, nyé osí lwib e bé nó é, Zyem ntô' zě nua nye, tō e nye é jóbó kú, tó dil nyé é mbó éjám wé.

20 Nó ó ómpún bé, bé á tō le elée Mbiambia Lóo é gúmó yíyêh ě. Píe lóó

bé á léε ě, Dâ Yésus á ntih-ntih mosimá ó, maá lé ebo'lo ó, lóó wóó, wé á
ku be ó cyecye ě.]